

ลัทธิปริศนธรรม

โดย

พระอาจารย์ทูล ขิปปปัญโญ

สัปปริสธรรม

เรียบเรียงโดย

พระอาจารย์ทูล จิบุปป์ปณฺโณ

วัดป่าบ้านค้อ ต. เขื่อนน้ำ อ. บ้านฝื่อ

จ. อุตรธานี

โทร. (๐๔๒) ๒๕๐-๗๓๐-๑

ISBN 974-9566-09-2

คำปรารภ

หนังสือสัปติสธรรม ๗ ข้อ ที่ท่านจะได้อ่านต่อไปในขณะนี้ ข้าพเจ้าจะได้อธิบายขยายความ เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้มีความเข้าใจในความหมายง่ายขึ้น จะได้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาของตัวเองได้ ในหมวดธรรมนี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เป็นหมวดธรรมที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัยและมีความเหมาะสมกับทุกกาลเวลา ไม่มีการเสียเปล่าถ้าเราได้นำไปปฏิบัติ จะแก้ปัญหาของตัวเองได้ทันต่อเหตุการณ์ ปัญหาของคนในสมัยครั้งพุทธกาล กับปัญหาของคนเราในยุคปัจจุบัน ย่อมมีเหตุปัจจัยเกิดขึ้นเหมือนกัน การที่จะนำหมวดธรรมนี้ไปปฏิบัติ ผู้นั้นต้องมีสติปัญญาที่ดี มีความรอบรู้ในเหตุและผล เพราะเหตุผลเป็นหลักประกันในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง และเป็นอุบายในการตัดสินใจโดยเป็นธรรม ว่าเหตุเป็นอย่างไร จะต้องเกิดเป็นอย่างไรนั้น ผลเป็นอย่างไรนั้นจะต้องเกิดจากเหตุเป็นอย่างไร ที่พูดกันอยู่เสมอว่า ทำเหตุดีย่อมได้รับผลดี ทำเหตุชั่วย่อมได้รับผลชั่ว ถ้าหากเรารู้จักเหตุดีและเหตุชั่วแล้ว

คณะศิษย์พิมพ์ถวาย

พระอาจารย์ทูล จิปปปญฺโณ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๘

จำนวน ๒๐,๐๐๐ เล่ม

เราจะเลือกเอาเหตุที่ดีได้อย่างถูกต้อง การเลือกเหตุที่ดีได้อย่างนี้ เรียกว่าผู้นั้นมีสติปัญญาที่ดี เป็นผู้ที่แก้ปัญหาก็แก้ตัวเองได้ และจะไม่สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นแก่คนอื่น ขอให้เราได้ศึกษาในหมวดสัปปริสธรรมนี้ให้เข้าใจ หากมีปัญหาก็เกิดขึ้นกับตัวเราอย่างไร ก็จะได้เอาหมวดธรรมนี้มาแก้ปัญหาก็แก้ทันต่อเหตุการณ์ จึงนับได้ว่าเป็นผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม หรือเรียกได้ว่าตนแลเป็นที่พึ่งของตนได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

นอกจากนี้ท่านจะได้อ่านเรื่อง กงกรรมกงเกวียน, บุคคลสี่จำพวก และประวัติความเป็นมาของโลกมนุษย์อีกด้วย เพื่อให้ท่านพิจารณาเอาเอง

พระอาจารย์ทูล ขิปปปัญโญ

(พระอาจารย์ทูล ขิปปปัญโญ)

สารบัญ

หน้า

คำปรารภ

(๑)

● สัปปริสธรรม

๑. <i>ธมฺมญฺญตา</i>	เป็นผู้รู้จักเหตุ	๕
๒. <i>อตุลญฺญตา</i>	เป็นผู้รู้จักผล	๕
๓. <i>อดตญฺญตา</i>	เป็นผู้รู้จักตน	๒๑
๔. <i>มตตญฺญตา</i>	เป็นผู้รู้จักประมาณ	๒๑
๕. <i>กาลญฺญตา</i>	เป็นผู้รู้จักกาลเวลา	๒๘
๖. <i>ปริสญฺญตา</i>	เป็นผู้รู้จักชุมชน	๓๖
๗. <i>บุคคลญฺญตา</i>	เป็นผู้รู้จักบุคคล	๔๓

● กงกรรม กงเกวียน	๕๐
-------------------	----

● บุคคลสี่จำพวก	๕๔
-----------------	----

หน้า

❁ ประวัติความเป็นอยู่ของโลกมนุษย์	๖๑
- ยุคศาสนาพระศรีอารียเมตไตรย์	๗๑
- ความฉลาดและความโง่ เป็นของคู่กัน	๗๖
- ยุคภัยธรรมชาติที่รุนแรง	๗๙

สัปปริสธรรม

หนังสือสัปปริสธรรม ที่ท่านได้อ่านอยู่ในขณะนี้ ให้ท่านได้อ่านทบทวน หลายครั้งหลายหน ให้ใช้ปัญญา คิดพิจารณาในเหตุผลจนเกิดความเข้าใจ เพื่อจะได้นำมาเป็นอุบายในการปฏิบัติให้ถูกต้อง และน้อมตัวเราเข้าไปในหมวดธรรมนั้นได้อย่างสนิทใจ เรียกว่าปฏิบัติตัวเองให้เป็นไปในหมวดธรรมนั้นให้ถูกต้อง เพียงได้จดจำรู้ไปตามหมวดธรรม ถ้าเราไม่ได้ปฏิบัติตัวเองให้เป็นไปตามหมวดธรรม เราก็คงจะไม่ได้รับผลอะไรในหมวดธรรมนี้แต่อย่างใด ในสุภาษิตว่า **ธมฺโม หเว รกฺขติ ธมฺมจารี** ผู้ประพฤติปฏิบัติธรรม ธรรมย่อมตามรักษา ไม่ให้ตกไปในทางที่ชั่ว ในหมวดธรรมนี้ไม่เป็นไสยศาสตร์ การรู้ในหมวดธรรมแล้วธรรมนั้นจะดลบันดาลให้เราดีขึ้นเองไม่ได้ เราต้องฝึกกายวาจาใจให้เป็นไปตามหมวดธรรมนั้นก่อน จากนั้นไปธรรมนั้นจะให้ผลในภายหลัง เหมือนกับการรับประทานอาหารเพื่อให้เกิดความอิ่ม เราจะนั่งบ่นให้อิ่มขึ้นเองก็หาอิ่มไม่ เราต้องจับอาหารเข้าปากเคี้ยวกลืนลงท้อง ทำอย่างนี้อยู่บ่อยๆ ความอิ่ม

ก็จะเกิดขึ้นที่ตัวเราเองนี่ฉันใด การปฏิบัติธรรมที่จะได้รับผลที่ดี ต้องมีความเพียรพยายามทำต่อเนื่องก็เป็นในลักษณะฉนั้น

ในหมวดสัปปริสธรรม ๗ ข้อมีดังนี้

๑. ฐมมณฺเฑตา เป็นผู้รู้จักเหตุ
๒. อตฺตณฺเฑตา เป็นผู้รู้จักผล
๓. อตฺตณฺเฑตา เป็นผู้รู้จักตน
๔. มตฺตณฺเฑตา เป็นผู้รู้จักประมาณ
๕. กาลณฺเฑตา เป็นผู้รู้จักกาลเวลา
๖. ปริสณฺเฑตา เป็นผู้รู้จักชุมชน
๗. บุคฺคณฺเฑตา เป็นผู้รู้จักบุคคล

ที่จะให้เข้าใจได้ง่ายๆ หมายความว่า รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน รู้จักบุคคล ธรรมทั้ง ๗ ข้อนี้ ท่านจะได้รู้ในความหมายของแต่ละข้อว่า จะปฏิบัติอย่างไรจึงจะเป็นไปในหมวดธรรมนี้ได้ ในธรรมหมวดนี้จะอธิบายอยู่ในขอบข่ายโลกียธรรม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาแก่ตัวเอง และไม่ให้เกิดเป็นปัญหากับคนอื่น เรียกว่าเป็นผู้ทำประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน เพื่อให้ตัวเองและคนอื่น ได้รับความสุข

ความเจริญไปด้วยกัน ในโลกนี้หากคนเราได้ปฏิบัติด้วยกันจะก่อให้เกิดเป็น สัมมาทิฏฐิ มีความเห็นที่ถูกต้องชอบธรรมไปในทิศทางเดียวกัน สังคมมนุษย์เราจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขความสบาย แต่ก็เป็นไปได้ยาก เพราะสังคมมนุษย์นี้ย่อมมีคนดีและคนไม่ดี ในยุคใดมีคนดีอยู่ในโลกนี้มาก ในยุคนั้นสังคมมนุษย์มีแต่ความร่มเย็นเป็นสุข ยุคใดหากมีคนไม่ดีอยู่ในโลกนี้มาก โลกนี้จะมีความเดือนร้อนเป็นทุกข์ไปทั่ว ทุกแห่งหน จะหาความสุขสบายในสังคมนี้แทบไม่มีเลย จะมีความเดือนร้อนกันไปเป็นอย่างมาก

ให้เราได้ระลึกถึงในสมัยครั้งอดีตดูบ้าง ว่าสังคมมนุษย์เราในครั้งอดีตเป็นอย่างไร ให้เรียบเรียงดูตั้งแต่วัยเด็ก วัยหนุ่มสาว วัยเฒ่าแก่ เอาความประพฤติความเป็นอยู่ของคนในยุคนั้น เอามาเปรียบเทียบกันกับคนในยุคปัจจุบันนี้ ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรม คุณธรรมมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากทีเดียว ยุคต่อไปในอนาคตภายภาคหน้า สังคมมนุษย์จะมีความก้าวร้าวรุนแรงยิ่งกว่าในยุคนี้เสียอีก เรื่องคุณธรรมวัฒนธรรมที่ดั่งงามจะค่อยสูญหาย

จากสังคมมนุษย์นี้ไป จะไม่มีกฎหมายบังคับให้มีคุณธรรมศีลธรรมอันดีงามให้ทรงอยู่ได้เลย ในยุคนี้ก็รู้เห็นกันอยู่อย่างเปิดเผย เป็นยุคของสังคมมนุษย์เริ่มเสื่อมจากคุณธรรมศีลธรรม และจะเสื่อมไปเรื่อยๆ ทั่วทุกมุมโลก แม้ศาสนาทุกศาสนามนุษย์ก็ไม่ปฏิบัติตาม หรือตัวบทกฎหมายที่เป็นหลักการจัดระเบียบของสังคม ก็ไม่มีความหมายในสังคมยุคนั้นแต่อย่างใด อาจจะไม่มีการกฎหมายรองรับในสังคมยุคนั้นก็อาจเป็นได้ ในยุคปัจจุบันที่เรามีชีวิตอยู่ที่นี่ การเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน พวกเรารู้กันอยู่ แต่ยังมีโชคดีที่นักปราชญ์ผู้ฉลาดในธรรมยังมีอยู่ พอได้รู้เห็นแนวทางปฏิบัติตามพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าอยู่บ้าง สื่อสารของธรรมะ ยังมีพระสงฆ์ที่มีคุณธรรมเอาคำสอนของพระพุทธเจ้าออกเผยแผ่ในที่ทั่วไป ให้พวกเราได้เข้าใจในอุบายวิธีการปฏิบัติอยู่เสมอ เพื่อกระตุ้นเตือนให้แก่พวกเราไม่ให้ประมาทในชีวิต ถือว่าโชคดีที่พวกเราได้เกิดมาในยุคที่มีพระพุทธศาสนา หลายคนที่เกิดมาในยุคนี้ จะมีสักกี่คนที่มีความโชคดีเหมือนเรา เมื่อเราเกิดมาได้พบของดีมีค่า เราต้องดักตวงเอาอย่างเต็มที่ เหมือนกับ

หาฝนครั้งสุดท้าย เราต้องใช้โอ่งกระถางรองรับเอาไว้ อย่างพอเพียง เพื่อใช้ประโยชน์ในวันข้างหน้าต่อไปนี้ ฉันทิด ชีวิตเราได้เกิดมาได้พบพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้วเราต้องพากันปฏิบัติเอาอย่างเต็มที่ อีกไม่กี่ปีข้างหน้าไม่ว่าชีวิตเราจะอยู่ถึงปีนั้นหรือไม่ หรือหากตายไปแล้วเกิดใหม่ จะได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนาเหมือนชาตินี้หรือไม่ ให้ท่านได้เริ่มปฏิบัติธรรมเสียแต่วันนี้จะเป็นการดี

ในหมวดสัปปริสธรรม ๗ ข้อ ที่จะอธิบายต่อไปนี้เป็นหมวดธรรมที่ไม่เหลือวิสัย เราต้องปฏิบัติได้เพื่อเป็นคุณประโยชน์แก่ตัวเราเอง เมื่อเราอยู่ในสังคมใด ต้องศึกษาให้เข้าใจในสังคมนั้นๆ อยู่อย่างมีสติปัญญาและมีเหตุผลเป็นของตัวเอง ดังที่จะอธิบายในสัปปริสธรรม ๗ ข้อ เพื่อให้ท่านได้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

๑. ธมฺมญฺญตา เป็นผู้รู้จักเหตุ

๒. อตฺถญฺญตา เป็นผู้รู้จักผล

๑. ธมฺมญฺญตา เป็นผู้รู้จักเหตุ ๒. อตฺถญฺญตา

เป็นผู้รู้จักผล ให้เราใช้ปัญญาคิดพิจารณาดูว่า เป็นผู้

รู้จักเหตุ เป็นผู้รู้จักผลรู้อย่างไร คำว่าเหตุหมายถึง ความประพฤติกหรือการกระทำของตัวเอง เช่นการทำทางกาย การพูดทางวาจา และความเห็นของใจ ความเห็นของใจจึงเป็นต้นเหตุที่สำคัญ จะเห็นผิดจะเห็นถูกอย่างไรเราต้องใช้ปัญญาคิดพิจารณาให้รู้เห็นผลที่จะเกิดตามมา ถ้าความเห็นเป็นเหตุที่ถูกต้องชอบธรรม จะเป็นผลให้ได้คิดในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ถ้าความเห็นเป็นไปในทางที่ผิด ก็จะเป็นผลให้คิดไปในทางที่ผิดไปได้ ฉะนั้นเราต้องศึกษาดูเหตุทั้งสองนี้ให้ดี เพราะเป็นจุดเริ่มต้นในการปฏิบัติ หลายคนไม่เข้าใจว่า เริ่มต้นในการปฏิบัติจะเริ่มต้นจากจุดไหน ก็เป็นจุดที่เราได้อ่านในเหตุทั้งสองนี้เอง เมื่อเราศึกษารู้เหตุที่ผิด และเหตุที่ถูกต้องแล้ว เราก็เลือกเอาเหตุที่ถูก คือสัมมาทิฎฐิ อันเป็นเหตุที่ถูกต้องชอบธรรม แล้วละเหตุที่เป็นมิจฉาทิฎฐิ ที่ไม่ถูกต้องนั้นเสีย ให้ฝึกตัวปฏิบัติในเหตุ คือความเห็นที่ถูกต้องนี้ต่อไป เมื่อความเห็นมีความถูกต้องเป็นธรรม การใช้ปัญญาคิดพิจารณาในสิ่งนั้นๆ ก็มีความถูกต้องไปด้วย เรียกว่าความเห็นเป็นต้นเหตุให้ถูก การใช้ปัญญาคิดพิจารณาในสิ่งนั้นๆ ก็ถูกไปด้วย

เช่นเรามีความเห็นเป็นต้นเหตุว่า จะทำในสิ่งนั้นๆ ให้เราคิดทบทวนดูว่า ถ้าทำอย่างนี้ไปแล้วจะมีผลเกิดขึ้นอย่างไร ถ้าเห็นว่าเป็นผลออกมาที่ไม่ดี เหตุคือการทำอย่างนี้เราก็หยุดเสีย เพราะใช้ปัญญาคิดพิจารณาดูแล้วจะเป็นผลร้ายตามมา ถ้าใช้ปัญญาคิดพิจารณาดูแล้ว การทำอย่างนี้จะมีผลที่ดีเกิดขึ้น มีความเชื่อมั่นในเหตุผลอย่างถูกต้อง และทำด้วยความมั่นใจ ในสุดท้ายก็เป็นผลออกมาดีตามที่ได้คำนวณเอาไว้ ให้ทำงานนี้ต่อไป งานใดทำไปโดยขาดเหตุผลงานนั้นจะเสี่ยงต่อความเสียหาย เรียกว่าทำไปแบบสุ่มเดาที่ขาดความมั่นใจ สุดท้ายเกิดความเสียหายจริงๆ เสียทั้งสิ่งของเงินทอง จึงเกิดความทุกข์ใจในภายหลัง หรือทำการปฏิบัติอันเป็นเหตุที่ไม่ถูกต้อง ปัญหาอันเป็นผลจากการปฏิบัติที่ผิด ก็ไม่รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไร เหมือนคนเดินทางไม่รู้จุดหมายปลายทาง ก็เกิดหลงทางวอกวนไปมาอยู่ในที่แห่งเดียว หรือเดินทางต่อไปได้ก็ไม่ทราบว่าจะทางนั้นไปในจุดไหน ไปเรื่อยๆ อาจจะเดินผ่านฝูงเสือร้ายกลายเป็นอาหารแก่เสือไป หรือเหมือนคนตาบอดลอยน้ำ ไม่ทราบว่าจะไปใน

ทิศทางใด ในที่สุดก็เข้าปากจะเข้าไปเสีย นี่ฉันใด การปฏิบัติถ้าตั้งเหตุเป็นมิจฉาปฏิบัติในเบื้องต้นแล้ว เมื่อได้ปฏิบัติต่อไปก็จะเกิดเป็นผลที่ผิดตามมาก็ฉันนั้น ถ้าตั้งหลักอันเป็นเหตุที่ถูกต้องแล้ว ผลของการปฏิบัติ ก็มีความถูกต้อง เป็นไปในมรรคผลนิพพานได้อย่าง สมบูรณ์

เหตุอีกอย่างหนึ่งคือ เหตุที่จะต้องได้พูด ก่อนที่จะพูดต้องตั้งหลักให้ดีว่าเราจะพูดในเรื่องใดเมื่อพูดออกไปจะเกิดมีเป็นผลดีผลเสียอย่างไร ให้เราได้ทบทวน ในเรื่องที่จะพูดให้ดี เห็นว่าจะไม่กระทบกับคนใดคนหนึ่ง จึงพูดในเรื่องนั้นๆ ต่อไป ที่เรียกว่าคิดก่อนพูด หรือ เลือกคัดจัดสรรเรื่องที่จะนำมาพูด เมื่อพูดไปแล้วให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง หรือตัวเราก็อากฟังสิ่งที่เป็น ประโยชน์ ฟังแล้วได้ข้อคิดไปในทางที่ดี หรือคนอื่นก็ ต้องการคำพูดที่เป็นประโยชน์จากเราเช่นกัน การพูด เท็จพูดส่อเสียดนินทาว่าร้ายแก่คนอื่นเราก็มิอยากฟัง หรือคนอื่นเขาก็ไม่ยากฟังเหมือนกันกับเรา ฉะนั้น เราต้องปฏิบัติต่อคำพูดเราให้ดี ถึงคำพูดคนอื่นจะไม่ดี อยู่บ้างก็ให้เป็นเรื่องของเขาไป นั่นเป็นนิสัยของคน

พาลสันดานชั่ว พวกคนพาลเหล่านี้มีชื่อบอกอยู่แล้วว่า พวกใช้คำพูดพาลหาเรื่อง บางคนได้มีการศึกษารรรม มาดี แต่มีนิสัยสูงๆ ต่ำๆ ลุ่มๆ ดอนๆ ไม่คงที่ ใน บางที่มีนิสัยกิริยามารยาทเรียบร้อยดี ในบางที่มีกิริยา เหมือนกับสัตว์ดิรัจฉานเหมือนกับเปรตกับผี คอยจ้อง มองหาเรื่องคนนั้นนินทาคนนี้อยู่ตลอดเวลา เพราะ สันดานคนพาลมีนิสัยเป็นอย่างนั้น

ผู้มีนิสัยเอาชนะคนอื่น พวกนี้เป็นผู้มีมานะ อวดตาสูงยอมแพ้นคนอื่นไม่เป็น เรื่องเล็กๆ ก็เสริมให้ กลายเป็นเรื่องใหญ่โต มีการชกต่อยฆ่ากันถึงตายไปได้ หรือเกิดความอิจฉาริษยาพยาบาทอาฆาตจองเวรต่อกัน เรียกว่าสร้างเหตุด้วยวจีกรรมโดยไม่รู้ตัว เพราะสันดาน มนุษย์การอยู่กันเป็นกลุ่มใหญ่ การใช้คำพูดต่อกันจึงมี มาก เป็นเรื่องที่ถูกใจกันบ้างไม่ถูกใจกันบ้าง เรื่องที่ เกิดขึ้นก็เพราะคนพูดไม่คิด หรือคิดเอาไว้แต่คิดเพื่อ ชนะคนอื่นอยู่เสมอ เป็นคำพูดชอบพาลหาเรื่อง เป็น คำพูดเข้าข้างตัวเองอยู่เรื่อยไป ไม่สนใจในคำพูดที่จะ กระทบคนอื่นแต่อย่างใด จะผิดใจคนอื่นก็ไม่คำนึงถึง ขอให้ได้พูดตามที่ตนอยากจะทำพูดเท่านั้น นี้เรียกว่าคน

พาลสันดานชั่วจนลืมนตัวเอง คนพวกนี้ชอบขี้อิจฉา ตาร้อนแก่คนอื่น หากรู้ว่าไม่มีใครได้รับความนิยมนิยมชมชอบ ในเรื่องใดจะอดใจไม่ได้ จะหาวิธีทำลาย พูดให้คนอื่น เกิดความเสียหายอยู่เสมอ เรื่องไม่มีก็สร้างให้เกิดขึ้น และหาเรื่องมาดุด่าว่าร้ายกลั่นแกล้งอยู่เรื่อยไป เรียกว่า เป็นผู้มีน้ำใจในมุทิตาธรรมแต่อย่างใด ดังคำว่า ตีปลา หน้าไซ หมายความว่า ปลาจะเข้าไซของคนอื่นต้องตี น้ำที่หน้าไซเขาเอาไว้ เพื่อให้ปลาทั้งหลายได้หลังไหล มาเข้าไซตัวเอง นี่หมายถึงผู้มีความโลภหวังผลประโยชน์ ตนมากเกินไป คำพูดอย่างไรจะทำให้คนอื่นเกิดความ เสื่อมเสียจากอีกฝ่ายหนึ่ง ต้องใช้วิธีการพูดดุด่าว่าร้าย เพื่อให้คนมาเชื่อตัวเองให้มากเอาไว้ เพื่อจะได้ลาก ลักการะจากคนที่มา ในบางครั้งคนอื่นจับได้ไล่ทันก็ยัง ไม่ยอมรับ ยังพูดตั้งต้นไปว่าตัวเองพูดถูกอยู่เรื่อยไป ยังหาวิธีพูดแก้ตัวมั่วกันไปแบบน้ำขุ่นๆ เพื่อให้คนอื่น ยอมรับคำพูดที่ผิดๆ ของตัวเอง หรือพูดแบบนักร้อง ไม่กลัวใครๆ ในลักษณะการพูดอย่างนี้จะมักกับผู้มีความ อดตาสูง ถือว่าตัวเองมีฐานะชาติตระกูลสูง มีชื่อเสียง ในสังคม ถือว่าตัวเองมีเงินทองกองสมบัติมากกว่าใครๆ

ถือว่าตัวเองมีความรู้ดีมีหน้าที่ทำงานเป็นระดับหัวหน้าคน ถือว่าตัวเองเป็นลูกหลานของผู้ใหญ่นายโต ถือว่าตัวเอง เป็นลูกหลานคุณนายคุณหญิง จึงได้มีนิสัยเย่อหยิ่ง จองหองลำพองตัวไม่กลัวใครๆ

สังคมมนุษย์นี้จึงเกิดมีเรื่องราวในเรื่องคำพูดนี้ เป็นอย่างมาก หากฝ่ายหนึ่งมีมานะอดตาสูงเหมือนกัน จึงได้เกิดทำทายเป็นชกต่อยสู้กันด้วยกำลัง มีอาวุธนานา ประการเข้าทำลายพากันเจ็บตายทั้งสองฝ่าย เพราะ ไม่ใช่เหตุผลมาแก้ปัญหา จึงได้เกิดความเสียหายใน สังคมตามมา เรียกว่าเป็น มิจฉาทิฎฐิ มีความเห็นผิด คิดว่าตัวเองมีความถูกต้องอยู่เรื่อยไป ไม่เข้าใจในเหตุ ที่ผิดจึงได้ทำในทางที่ผิด พูดในเรื่องที่ผิดเป็นต้นเหตุ จึงได้เกิดผลลัพธ์ในทางที่ผิดตามมา คำว่า เป็นผู้รู้จัก เหตุ เป็นผู้รู้จักผล หมายถึงรู้เหตุดีผลดีและเหตุชั่ว ผลชั่ว ในบางครั้งเหตุที่ไม่ดีเราทำได้ทำไปพูดไปแล้วนาน หรือทำไปพูดไปโดยไม่มีเจตนา และทำไปพูดไปโดยรู้ เท่าไม่ถึงการณ์ เมื่อผลที่ไม่ดีเกิดขึ้นเราต้องใช้ปัญญา คิดพิจารณาหาเหตุ เมื่อรู้ว่าเหตุในการทำความผิดในการ พูดอย่างนี้ไม่ดี ต่อไปเราก็อย่าทำเหตุที่ไม่ดี พูดเหตุที่

ไม่ดีอีกต่อไป ถ้ามีผลเกิดขึ้นในทางที่ดี เราก็จดจำเหตุที่เราทำดี เหตุที่เราพูดดีเอาไว้ ต่อไปเราจะทำเหตุที่ดี พูดเหตุที่ดีนี้ให้มากยิ่งขึ้น นี่เรียกว่า ผู้มีสติปัญญาแก้ปัญหาแก่ตัวเองได้ ในความเห็นใจเป็น มิจฉาทิฎฐิ มีความเห็นผิดเป็นเหตุที่ไม่ดีในทางกายและวาจา เราก็ละในความเห็นผิดนี้เสีย ในความเห็นใจเป็น สัมมาทิฎฐิ มีความเห็นที่ถูกต้องชอบธรรม ในทางกายและวาจา เราก็เพียรรักษาในความเห็นที่ถูกต้องชอบธรรมนี้ต่อไป ในยุคปัจจุบันนี้ มีผู้ปฏิบัติเข้าใจในอุบายวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันไป จึงยากที่จะทำความเข้าใจให้เข้าใจกันได้ เพราะแต่ละกลุ่มก็มีครูอาจารย์เป็นของตัวเอง ถ้าครูอาจารย์ตีความหมายในธรรมภาคปฏิบัติมาผิด ก็สอนอุบายวิธีปฏิบัติที่ผิดๆ ให้แก่ลูกศิษย์ของตัวเองต่อไป ความไม่เข้าใจของลูกศิษย์คิดว่าอาจารย์สอนถูก ก็ยอมรับปฏิบัติต่อๆ กันไป ผลจะออกมาอย่างไรก็ให้เป็นไปตามตัวใครตัวมันก็แล้วกัน

๓. อุตตญญตา เป็นผู้รู้จักตน

อุตตญญตา เป็นผู้รู้จักตน คำว่าตนจัดออกเป็น ๓ หมวดด้วยกัน ๑. ตนในหน้าที่ ๒. ตนในรูป ๓. ตนในนาม ตนในหน้าที่ต้องเป็นผู้รู้จักในหน้าที่ของตนว่า ในฐานะที่เราเป็นแม่ต้องรู้จักว่าตัวเองเป็นแม่ มีหน้าที่รับผิดชอบอะไรบ้างในครอบครัว เราต้องทำหน้าที่นั้นๆ ให้สมบูรณ์ การดูแลทรัพย์สินสมบัติภายในบ้าน การจับจ่ายเงินทองให้พอเหมาะพอดีในครอบครัว การเอาใจใส่ต่อสามีเพื่อให้เกิดความสบายใจ หรือสามีก็ต้องรู้จักหน้าที่ของตน ให้รู้จักเอาใจใส่ในภรรยา อย่าทำอย่าพูดให้ภรรยาเกิดความไม่สบายใจ อย่าไปหา กินเหล้ากินยานารีให้เสียเงินทองอันไร้ประโยชน์ ต้องเป็นผู้นำครอบครัวให้เกิดความมั่นคงในทุกๆ ด้าน ผู้เป็นพ่อเป็นแม่ มีหน้าที่ให้ความอบอุ่นดูแลอบรมสั่งสอนต่อลูก สิ่งใดควรสิ่งใดไม่ควร ให้ลูกได้รับการศึกษาที่ดี สอนให้ลูกมีกิริยาที่เรียบร้อยดีงาม ให้ห่างจากยาเสพติด ทุกชนิด สอนให้ลูกได้รู้จักคบหามิตรที่ดี ผู้เป็นลูกก็ต้องรู้จักหน้าที่ของตน อย่าทำให้พ่อแม่ผิดหวัง การทำการพูดอย่างไรอย่าทำให้พ่อแม่เกิดความไม่สบายใจ ให้

ทำตัวเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ การคบหาสมาคมกับเพื่อนๆ ต้องระมัดระวัง ตั้งใจเรียนหนังสือให้สำเร็จตามที่พ่อแม่ได้ตั้งใจเอาไว้ จงทำหน้าที่ให้สมกับลูกที่ดี รักษาศักดิ์ศรีวงศ์ตระกูล และทำความอบอุ่นให้แก่พ่อแม่พี่น้องญาติมิตรให้ท่านเหล่านั้นได้รับความสบายจากตัวเราตลอดไป

เป็นผู้รู้จักตน เมื่อเราเป็นผู้ย่อยในหน้าที่การงาน เราก็มองหน้าที่ของตนว่าเป็นผู้ย่อย ต้องให้ความเคารพต่อผู้เป็นหัวหน้าหรือเป็นนายเรา ถึงหัวหน้าจะมีอายุน้อยกว่าเรา ก็ต้องให้ความเคารพตามหน้าที่ อย่าเป็นนิสัยก้าวร้าวต่อเจ้านาย อย่าไปพูดติฉินนินทาว่าร้ายต่อเจ้านาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ใช้คำพูดสรรเสริญชมเจ้านายในสถานที่ต่างๆ ด้วยความจงรักภักดี หรือมีของขวัญกำนัลเล็กๆ น้อยๆ ให้ผู้เป็นนายตามกาลสมัย ทำหน้าที่การงานที่นายได้มอบหมายให้สำเร็จในทุกครั้ง ทำอย่างไร พูดอย่างไร ให้นายมีความรัก มีความสงสารแก่ตัวเรา เราต้องประพฤติตนอย่างนั้นอยู่เสมอ ผู้เป็นเจ้านายก็ต้องรู้จักหน้าที่ของตน อย่าเป็นผู้ใช้อำนาจเกินความพอดี ให้รู้ตัวเองอยู่เสมอว่า เราเป็นนายคนตามหน้าที่การงานเท่านั้น ความเป็นใหญ่ในคำว่าเป็น

มนุษย์ เรากับลูกน้องก็ไม่มีแตกต่างกันแต่อย่างใด ให้นึกถึงหัวใจของลูกน้องเอาไว้บ้าง อย่าใช้งานลูกน้องเกินความพอดี มีงานให้ลูกน้องทำให้สมกำลัง อย่าดูว่าร้ายลูกน้องในที่ชุมชน ให้ความสรรเสริญลูกน้องในที่ชุมชนอยู่เสมอ ให้แบ่งปันของกินของใช้ที่ดีให้ลูกน้องบ้าง เมื่อลูกน้องไม่สบายให้ความเอื้อเฟื้อดูแลรักษาหรือถามข่าวคราวอยู่เสมอ อย่าทำตัวให้ลูกน้องกลัวด้วยอำนาจ เมื่อเราทำดีมีความยุติธรรม ลูกน้องจะกลัวเราโดยปริยาย เจ้านายและลูกน้องถ้ารู้จักหน้าที่ของตัวเอง อยู่ด้วยกันจะไม่มีปัญหาอะไรเกิดขึ้น เพราะทั้งสองฝ่ายรู้จักในคำว่า อภัย รู้จักความยุติธรรม รู้จักความพอดีตามหน้าที่ของตน เรียกว่าเป็นผู้รู้จักตน เป็นผู้ไม่ลืมนตน เมื่อทำตนให้ดีอยู่ในสังคมใด เมื่อเราจากไปให้เพื่อนๆ ในสังคมนั้นได้มีความคิดถึงเราบ้าง

อตตตญญาตา การรู้จักตนในภาคปฏิบัติในรูปตน คำว่ารูปตนหมายถึงธาตุสี่ มีธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ ที่ได้รวมกันอยู่เรียกว่าตนในรูป หรือธาตุนี้ เป็นตน ถ้าผู้ไม่มีการศึกษาก็จะไม่รู้ว่าธาตุทั้งสี่เป็นตนแต่อย่างไร เพียงพูดไปว่ากูเป็นอย่างนี้ไปเท่านั้นเอง

ตนในก้อนธาตุสี่นี้ มีตา หู จมูก ลิ้น ใจ ที่เรียกว่า
อายตนะภายใน ในคำสมมุติก็นับว่าเป็นรูปตน หาก
ได้ใช้ปัญญาพิจารณา ให้เป็นไปในหลักความเป็น
จริงแล้ว รูปตนนี้ก็เป็ตนชั่วคราว ไม่มีความถาวรจริง
ยั่งยืนตลอดไปได้ จะมีการเปลี่ยนแปลงไปไม่คงที่ จะมี
ความแก่ไปเรื่อย ๆ ถึงจะมีอาหารหวานคาวที่ครบถ้วน
ในโภชนาการอันมีค่า นำมาหล่อเลี้ยงวันหนึ่งหลาย ๆ
ครั้งอยู่ก็ตาม รูปกายนี้ก็จะมีความแก่ไปตามหน้าที่ของ
มัน ความเข้าใจในความสวยของตัวเองในวัยหนุ่มวัย
สาวก็จะหมดสภาพไป จะเหลือไว้ให้เห็นเหมือนกับซากผี
ที่มีความเข้าใจว่าตัวเองสวยก็ได้หายไป เหลือไว้เพียง
หนังหุ้มร่างกายที่แก่เฒ่าหย่อนยาน ตาที่เคยมองเห็น
ในสิ่งต่าง ๆ ก็ฝ้ามัว มองไม่เห็นแม้แต่ร่างกายตัวเอง
หูเคยฟังเสียงต่าง ๆ ที่ชัดเจน บัดนี้ฟังเสียงสิ่งใดแทบจะ
ไม่ได้ยิน แทบไม่ได้ยินเสียงของตัวเองและเสียงของ
คนอื่น จมูกในวัยหนุ่มเคยสูดกลิ่นต่าง ๆ รู้จักหอม
บัดนี้แทบไม่รู้จักกลิ่นหอมเหม็นอะไรเลย ลิ้นเคยรับรู้รส
อาหารหวานคาวที่อร่อย บัดนี้หายไปไม่รู้ว่าอาหารอร่อย
เป็นอย่างไร ร่างกายในวัยหนุ่มเคยเดินสามศอกออก

สามวาอย่างแข็งแรง บัดนี้เป็นอย่างไรได้แต่โอดโอยใน
ความเคลื่อนไหว เมื่อถึงวัยที่แก่เฒ่าชรา มา โรคภัยเจ็บ
ป่วยเกิดขึ้นซ้ำเติม มีความทุกข์ทรมานเป็นอย่างมาก
ทีเดียว ในที่สุดก็หมดกำลัง หมดลมหายใจก็ตายจาก
กันไป

ร่างกายที่เข้าใจว่าเป็นตนนั้นเพียงเป็นตนได้
ชั่วคราวเท่านั้น ความยึดมั่นถือมั่นคิดว่าร่างกายนี้
เป็นตน จึงเป็นความเห็นผิดหลงผิดไปชั่วขณะ ในวาระ
สุดท้ายก็ไม่มีอะไรเป็นอีกต่อไป จึงได้เรียกว่า อนัตตา
เป็นก้อนธาตุที่หมดสภาพไปไม่มีอะไรเลย ธาตุสี่ของ
คนและสัตว์ก็แตกสลายลงสู่ธาตุเดิมไป แม้แต่ต้นไม้
ใบหญ้าหรือสิ่งไม่มีวิญญาณครองก็เช่นกัน มันมีอายุใน
ตัวมันเอง จึงเรียกว่า *สพฺเพสฺสขารานิจุจา สพฺเพ
สฺสขาราทุกฺขา สพฺเพทรมฺมาอนตฺตา* สังขารทุกอย่าง
เมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมมีความเปลี่ยนแปลงไป สังขารใดมี
จิตวิญญาณครองอยู่ย่อมทนทุกข์ทรมาน ในที่สุดก็หมด
สภาพไป ให้เราใช้ปัญญาพิจารณาอยู่เสมอว่า เรามา
เกิดในโลกนี้ซ้ำซากนับชาติไม่ได้ เกิดเป็นคนบ้างเกิด
เป็นสัตว์ดิรัจฉานน้อยใหญ่บ้าง เกิดขึ้นมาแล้วก็หากิน

ไปชั่วระยะหนึ่งก็พากันตายไป ไม่ได้สมบัติของโลกติดตามไปได้เลย เมื่อยังมีชีวิตอยู่ก็จะเอานั่นเอานี้ยึดในสิ่งนั้นผูกพันในสิ่งนี้ ในที่สุดก็หลอกตัวเองหลงเกิดตายเป็นทุกข์ในโลกนี้เท่านั้น หรือจะเกิดมาในโลกนี้อีกก็จะเป็นในลักษณะในชาตินี้เช่นกัน ชาติอนาคตกก็เหมือนชาติอดีตที่ผ่านมา ชาติอดีตที่ผ่านมาก็จะเหมือนในชาติปัจจุบัน จะหลงกันไปถึงไหนเล่า

อตตณฺณตา รู้จักตนในนาม การจะรู้จักตนในนามได้ต้องมีสติปัญญาที่ฉลาดเฉียบแหลมเป็นอย่างมาก จึงจะรู้จักตนที่เป็นนามได้ แต่ก็ไม่ใช่เสียถ้าเป็นผู้มีสติปัญญาที่ดี ที่ว่าอัตตาในนามก็มีเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ทั้งสี่นี้เป็นอาการของจิตที่เกิดจากจิตนั่นเอง เฉพาะวิญญาณเป็นการรับรู้ในเวทนา รู้ในสัญญา รู้ในสังขารเท่านั้น ทั้งสี่นี้ตกอยู่ใน อนิจจัง ความไม่เที่ยง ทุกขัง ความเป็นทุกข์ อนัตตา ความหมดสภาพไม่มีอะไร ทั้งสี่นี้จะมีการทำงานได้ก็เพราะมีธาตุสี่เท่านั้น เมื่อธาตุสี่ได้แตกสลายไปแล้ว อาการทั้งสี่คือ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ก็หดตัวรวมกันอยู่ในจิตเดิม เหมือนต้นมะม่วงทั้งหมดได้หดตัวรวมกันอยู่ใน

เม็ดมะม่วงนั้นแต่มองไม่เห็นต้นมะม่วงในเม็ดมะม่วงได้ เมื่อเอาเม็ดมะม่วงมาปลูกในพื้นดิน ต้นมะม่วงก็จะเกิดจากเม็ดมะม่วงนั่นเอง นี่ฉันใด นามคือ อาการของจิตก็เป็นในลักษณะฉนั้นนั้น เมื่อเกิดมีธาตุสี่ คือ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ มีอายตนะ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ได้เกิดขึ้นมาก่อน อาการของจิต คือ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ก็จะออกทำงานไปตามหน้าที่ และมีการเชื่อมโยงต่อกันทั้งหมด เช่น เวทนา มีหน้าที่รับอารมณ์ที่เป็นสุข รับอารมณ์ที่เป็นทุกข์ รับอารมณ์ที่ไม่สุขไม่ทุกข์ อารมณ์เหล่านี้จะมีเหตุส่งต่อมาจากสัญญาความจำ ความจำเป็นเหตุเกิดขึ้นจากการได้สัมผัสของอายตนะภายใน คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อายตนะภายในเป็นเหตุเกิดขึ้นจากการได้สัมผัสของอายตนะภายนอก คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ที่เรียกว่า กามคุณห้า จึงได้เกิดเป็นอัญจารมณ เป็นอารมณ์ที่ชอบใจ เกิดเป็นอนิฏฐารมณ คืออารมณ์ที่ไม่ชอบใจได้เกิดขึ้น ที่เรียกว่า ธรรมารมณ ตัวธรรมารมณนี้จึงเข้าสู่ขบวนการของสังขาร จึงได้มีการปรุงแต่งไปตามอารมณ์นั้นๆ ตาสัมผัสรูป หูสัมผัส

เสียง จมูกสัมผัสกลิ่น ลิ้นสัมผัสรส กายสัมผัสของ
อ่อนแข็ง จึงได้ปรุงแต่งแล้วจึงเกิดเป็นอารมณ์ที่ชอบใจ
บ้างไม่ชอบใจบ้าง อารมณ์อย่างนี้จึงทำให้เกิดความ
สุขใจบ้าง เกิดความทุกข์ใจบ้าง และไม่สุขไม่ทุกข์ใจบ้าง
ที่เรียกว่า เวทนา คือ อารมณ์ที่ต้องเสวยนั่นเอง

นามทั้งสี่คือ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ
นี้เป็นอาการของจิตโดยตรง จึงได้เกิดความเข้าใจผิด
ความหลงผิด จึงคิดว่าเป็นอัตตาตัวตน จึงเกิดความ
ยึดมั่นถือมั่น เรียกว่า อุปาทานขันธ เมื่อรวมในรูปขันธ
ที่เป็นธาตุสี่เข้าด้วยกัน จึงเรียกว่า ขันธห้า คือ รูป
เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เท่านั้นเอง พระพุทธเจ้า
ได้ตรัสไว้ว่า ความยึดมั่นถือมั่นในขันธห้าเป็นทุกข์จึง
เป็น มิจฉาทิฏฐิ มีความเห็นผิด เมื่อไปยึดติดหลงผิด
ในขันธห้าว่าเป็นอัตตาตัวตนเมื่อไร ก็จะทำให้เกิด
ความทุกข์ตลอดไป ขอให้พวกเราได้ใช้สติปัญญาคิด
พิจารณาในขันธห้า ให้รู้เห็นว่าขันธทั้งห้าตกอยู่ใน
อนิจจัง ความไม่เที่ยง ทุกขัง ความทนทุกข์ทรมานอยู่
ตลอดเวลา อนัตตา เป็นสิ่งที่หมดสภาพไปไม่มีอะไร
เป็นเราเป็นเขาแต่อย่างใด เมื่อมีปัญญารู้เห็นตามความ

เป็นจริงอยู่อย่างนี้จึงเป็น สัมมาทิฏฐิ มีความรู้เห็น
อย่างถูกต้องชอบธรรมตามความเป็นจริง พระพุทธเจ้า
ตรัสว่า ให้รู้เห็นตามความเป็นจริงด้วยปัญญาของตัวเอง
ดังนี้

๔. มตตณฺณตา เป็นผู้รู้จักประมาณ

มตตณฺณตา เป็นผู้รู้จักประมาณ คำว่าประมาณ
หมายถึงรู้จักความพอดี ไม่มากเกินไป ไม่น้อย
เกินไป ตามปกตินิสัยคนเราจะเอาอะไรสักอย่างจะชอบ
เอาเกินความพอดีอยู่เสมอ เช่นเห็นอาหารมากล้นแล้ว
แต่เป็นของที่ถูกใจ จะเอามารับประทานพอประมาณก็
ทำไม่ได้ อย่างไรเสียก็ต้องเอออย่างเต็มที่ มีอะไรเอา
ทุกอย่างไม่รู้ในคำว่าความพอดี เช่นมีอาหารบุฟเฟต์ที่
วางไว้ในที่เลี้ยงแขกในงานต่างๆ คนไม่รู้ประมาณชอบ
เอออย่างเต็มที่ ของดีที่อร่อยมีเนื้อปลาเปิดไก่หรือผลไม้
ที่หวานอร่อย ก็จะหยิบเอาटकเอาจนเกินความพอดี
จะมีเหลือไว้ให้คนอื่นเป็นกระดุกกับน้ำและผลไม้ที่ไม่
อร่อย เอาแบบไม่ดูหน้าใครๆ เอาไว้พริบพริบแบบ
หน้าตาเฉย มีหน้าซำยังเอาใส่ถุงใส่ห่อ อาหารจะไม่พอ

แก่คนอื่นก็ไม่สนใจต่อใครๆ นำไปกินเอร็ดอร่อยแต่ผู้เดียว คนอื่นจะได้กินอาหารอร่อยเหมือนตัวเองหรือเปล่าก็ไม่ไ้คำนึงถึงเพื่อนแต่อย่างใด นี่เรียกว่า เป็นคนที่ขาดน้ำใจไม่รู้จักอกเขากเรา เป็นนิสัยชอบเอาเปรียบคนอื่นอยู่เสมอ บางคนตกแต่งประดับประดาเกินความพอดี มีการเพิ่มเติมเสริมแต่งร่างกายเกินความพอดี ทำให้เสียธรรมชาติเหมือนกับไม่ยอมรับความจริง ดังมีผู้หญิงที่มีอายุคนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า ในครั้งที่ตัวเองอยู่บ้านก็ไม่ชอบแต่งตัวออกไปสังคม ในช่วงนั้นได้เลี้ยงหมาไว้หลายตัว ก็มีความรักหมาสงสารต่อหมาเป็นปกติ ได้อ่านหนังสือธรรมะมาพอสมควร อ่านเรื่องของร่างกายที่แก่หง่อม ผมหงอกฟันหลุดไป ร่างกายหย่อนยานหนังเหี่ยวยุ่น อ่านแล้วก็เฉยๆ ไม่มีความรู้สึกอะไร ได้ฟังหลวงพ่อบุญให้ฟังในเรื่องความแก่เจ็บตายหลายครั้งก็เฉย หลวงพ่อให้ใช้ปัญญาคิดพิจารณาก็ไม่ได้พิจารณาก็เพราะรู้อยู่แล้วจะไปพิจารณาทำไม ในบางครั้งไปงานศพก็นำมาคิดอยู่บ้างก็เฉยๆ

ในวันหนึ่งได้รับเชิญไปในงานที่สำคัญ เพื่อนๆ รุ่นเดียวกันก็จะไปในงานนี้หลายคน ทุกคนก็จะแต่งตัว

ไปในงานนี้ด้วย ตัวเองก็ตัดสินใจไปให้ร้านเสริมสวยตัดผมแต่งตัวให้บ้าง เมื่อเสร็จแล้วก็ได้กลับมาที่บ้าน โยมพุดให้ฟังทั้งหัวเราะลั่นทีเดียว พุดว่า หลวงพ่อเอ๊ย ดิฉันได้เข้าใจในหลักความจริงในวันนั้น เมื่อเข้าประตูบ้านมา ตามปกติฝูงหมาก็จะออกมาต้อนรับทุกครั้ง ในวันนั้นเกิดสิ่งที่ไม่คาดคิดขึ้น หมาในบ้านพากันเห่า เหมือนกับเห็นคนแปลกหน้า ในขณะนั้นยังไม่นึกอะไร ก็เดินเข้าไปในบ้าน ฝูงหมาก็เห่าวิ่งไปมารอบบ้าน จะเรียกให้หมาเข้ามาหากก็ไม่เข้ามาก็พากันเห่าอยู่นั้นแหละ ก็นึกได้ว่าหมาเห่ากู่แน่ มันเห่ากู่เรื่องอะไร ในขณะนั้นมองเห็นกระจกเงาอันหนึ่ง ก็เดินเข้าไปส่องดูตัวเอง พอเห็นตัวเองเท่านั้นเกิดตะลึงใจขึ้นมาแทบจะจำตัวเองไม่ได้เลย จึงรู้ว่าหมาเห่าเราก็เพราะจำเราไม่ได้มันถึงได้เห่า เมื่อนึกได้แบบนี้ จึงได้คิดถึงธรรมะที่หลวงพ่อบุญให้ฟังในครั้งนั้น ได้เอามาคิดในขณะนั้นทันที มีความสลดสังเวชตัวเองเกิดขึ้นจนน้ำตาไหลออกมา และได้ร้องให้ขึ้นเสียงดัง ยังกดีที่อยู่คนเดียวไม่มีใครเห็น จึงคิดว่างานนี้ไม่ต้องไป ว่าแล้วก็เข้าห้องน้ำอาบน้ำชำระล้างที่ร้านเสริมสวยที่ร้านแต่งให้ออกให้หมด แล้ว

มาใส่ผ้าชุดเก่าตามปกติ แล้วได้ลงมาข้างล่าง หมาทั้งหลายเห็นเข้าพากันวิ่งเข้ามาหาแสดงความรักต่อเจ้าของเหมือนเดิม จากนั้นมาก็เอาธรรมชาติของหลวงพ่อกมาพิจารณา และเอาเรื่องของตัวเองทำให้หมาหลงจำไม่ได้มาพิจารณาด้วย ใจก็ได้เกิดความรู้เห็นตามหลักความเป็นจริง สิ่งที่เคยมีความเข้าใจผิดในเรื่องต่างๆ ก็เกิดความรู้เห็นกระจ่างแจ้งขึ้นมาที่ใจอย่างชัดเจน จึงได้เห็นคุณของหมาในขณะนั้น ถ้าหมาไม่เห่าตัวเราก็คงหลงความจริงไปนาน จึงขอขอบคุณเป็นอย่างมาก เรา รู้ความจริงในสังขารในครั้งนั้นก็เพราะหมาแท้ๆ หรือจะว่าหมาแสดงธรรมะให้ฟังในครั้งนี้ก็ว่าได้

ตัวเราที่อ่านหนังสืออยู่ในขณะนี้มีความเห็นเป็นอย่างไร เคยเห็นหมาเห่าตัวเราหรือเปล่า หรือเคยมีจิ้งจกกัดหรือไม่ โยมผู้หญิงท่านนี้ จากนั้นมาแก้ไขปัญญาคิดพิจารณาในสิ่งต่างๆ ให้ลงสู่อินจัจจ์ ทุกขังอนัตตา จนจิตยอมรับความจริงไม่มีความทุกข์ร้อนในสิ่งใดๆ ใจที่เคยหวงแหนยึดในเงินทองกองสมบัติไม่มีในใจอีกต่อไป ใจมีแต่ความสุขสบาย เหมือนได้ยกขาของที่หนักหน่วงออกจากบ่าได้แล้ว มีแต่ความเบากาย

เบาใจอยู่ตลอดเวลา ผู้หญิงคนนี้ได้มีเหตุให้รู้ธรรม จากตัวเองไปเสริมแต่งตัวให้เกินความพอดี แต่ก็ยังดีที่มีหมาเห่าจึงได้เกิดความรู้สึกตัวได้ เป็นผู้ที่มีสติปัญญาที่ดีมีเหตุผลที่เอาตัวออกจากความหลงผิดนี้ได้ หลายคนที่มีอะไรเกินความพอดีจะเกิดมีแต่ปัญหา เช่นมีคู่ครองเกินความพอดีจะเกิดมีปัญหาตามมา ครอบครัวย้อนเป็นไฟทำให้เกิดความแตกแยกกันไป ทำให้ลูกมีปมด้อยขาดความอบอุ่น เพราะพ่อแม่แยกทางกันไป ทำให้ลูกมีจุดอ่อนเป็นผลกระทบต่อการศึกษา บางครอบครัวขยันสร้างสมาชิกขึ้นมาจนเกินความพอดี ไม่รู้ประมาณคิดว่า เรามีเงินทองกองสมบัติไม่พอเพียงที่จะเลี้ยงดูเมื่อเกินความพอดีย่อมมีปัญหาเกิดขึ้น ให้ท่านแก่คนอื่นไปหรือเลี้ยงกันไปตามประสาโดยขาดการศึกษา หรือปล่อยทิ้งให้เป็นเด็กเร่ร่อนจรจัดหาขอทานเขากิน สร้างปัญหาให้แก่สังคมเป็นอย่างมากทีเดียว บางคนได้ทราบว่าจะมีการแจกของฟรี รีบเข้าไปโดยไม่ดูแถวที่เขาที่อยู่แล้ว ของมีจำกัดให้คนละชิ้นกลัวจะไม่พอกัน แต่ตัวเองเดินไปขอสองชิ้นสามชิ้น เพื่อตัวบ้างเพื่อลูกบ้างเพื่อหลานบ้าง ส่วนมากจะขอเพื่อลูกเพื่อหลาน ขอเพื่อตัวก็

มีบ้างเป็นส่วนน้อย ข้าพเจ้ารู้ดีเพราะเป็นผู้ให้ บางคนเอากันแบบเวียนเทียนที่เกินพอดี ในบางครั้งพระได้ประกาศแจกของดี ของฟรีคือธรรมะ ตาจะมองซ้ายขวาหาประตูศาลาว่าอยู่ที่ไหน พอพระขึ้นธรรมาสันต์ตัวเองก็ออกพ้นศาลาไปแล้ว ของฟรีคือธรรมะ ทำไมจึงไม่ชอบหาคำตอบให้แก่ตัวเอาเองก็แล้วกัน

พูดเกินความพอดี บ่นเกินความพอดี จึงทำให้คนอื่นเกิดความรำคาญ เกิดความเบื่อหน่ายในคนขี้บ่นหรือขออะไรกับใครๆ ก็ขอเกินประมาณ ทำให้ผู้จะให้เกิดความเบื่อหน่ายในผู้ขอ ดังคำว่า ผู้ขอไม่เป็นที่พอใจกับผู้ให้ เมื่อขอไม่ได้ก็ไม่พอใจกับผู้ที่เราขอ ขออะไรมาได้จึงมีความพอใจกับผู้ให้ ควรให้กับผู้ที่ควรให้ ไม่ควรให้กับผู้ที่ไม่ควรให้ ถ้าใครรู้จักในคำว่าพอดี ผู้ นั้นจะมีความสุขเป็นอย่างมากทีเดียว ที่เรียกว่า มัชฌิมา คือความเป็นผู้รู้การเลียงชีวิตอยู่ในความพอดี เช่นทำอาหารถ้าใส่เครื่องปรุงด้วยความพอดี อาหารก็จะมีความอร่อย พูดในเรื่องอะไรก็มีความพอดีพร้อมด้วยเหตุและผล ก็จะทำให้คนทั้งหลายมีความสุขในหมวด *มคฺตญฺญตฺตา* ความเป็นผู้รู้จักประมาณนี้ มี

ความเหมาะสมกับหมู่ประชาชนที่อยู่ร่วมกัน การปฏิบัติตัวให้เป็นไปในธรรมหมวดนี้นั้นไม่ยาก ให้ฝึกตนไม่เป็นผู้เห็นแก่ตัว ฝึกตัวเองให้เกิดมีความละเอียด เพียงเท่านี้ก็สามารภให้ตัวเองอยู่เป็นสุขได้ นี่คือการปฏิบัติธรรมคือ การใช้ปัญญาคิดพิจารณาแก้ปัญหาของตัวเองได้ ก่อนจะแก้ปัญหาต้องรู้จักปัญหาของตัวเอง เราเป็นผู้สร้างปัญหาให้แก่ตัวเองได้ เราก็ตองแก้ปัญหาให้แก่ตัวเองได้เช่นกัน ส่วนมากผู้ปฏิบัติธรรมไม่เข้าใจในการปฏิบัติเท่าที่ควร มีความเข้าใจไปว่า การปฏิบัติธรรมคือไปนั่งหลับตานึกคำบริกรรมให้จิตมีความสงบ วิธีนี้ก็ถูก แต่ถูกในวิธีการหลบปัญหาหรือกลบปัญหาของตัวเองเอาไว้เท่านั้น เหมือนหินทับหญ้าเอาไว้ชั่วคราว เมื่อหินทับอยู่หญ้าก็ไม่เกิด เมื่อเอาหินออกไปหญ้าก็เกิดขึ้นในที่แห่งนั้น นี่ฉันใด การทำสมาธิให้จิตมีความสงบเพียงอย่างเดียว ไม่เป็นวิธีแก้ปัญหาให้แก่ตัวเองแต่อย่างใดฉันนั้น

๕. กาลัญญตา เป็นผู้รู้จักกาลเวลา

กาลัญญตา เป็นผู้รู้จักกาลเวลา หมายถึง กาลเวลาของตัวเอง และกาลเวลาของคนอื่น และกาลเวลาในสิ่งที่เราดูแลรักษา และเวลาเกี่ยวกับหน้าที่การงานที่จะต้องทำ กาลเวลาที่จะได้ใช้คำพูดในหมู่ชนให้ถูกกับกาลเวลานั้นๆ กาลไหนควรทำอะไร กาลไหนควรพูดในเรื่องอะไร ต้องเป็นผู้รู้จักแบ่งกาลเวลาให้ถูกกันกับสถานการณ์ของตัวเองและสังคม กาลไหนควรทำงาน กาลไหนควรพักผ่อน งานอะไรควรทำก่อน งานอะไรควรทำทีหลัง งานอะไรรีบด่วนงานอะไรช้าไว้ก่อนได้ งานอะไรมีความสำคัญมาก งานอะไรมีความสำคัญน้อย เป็นงานส่วนตัวหรืองานเกี่ยวกับบุคคล หรืองานเกี่ยวกับสังคมส่วนรวม ต้องแบ่งงานให้ลงตัวกับกาลเวลานั้นๆ การนัดหมายในงานภายนอกเกี่ยวกับสังคมจึงมีความสำคัญ จะทำให้คนอื่นมีความเชื่อถือ และให้ความสำคัญแก่ตัวเรามากขึ้น ผู้อื่นจะให้ความเคารพเกรงใจ ให้การต้อนรับให้ความเอื้อเฟื้อเพราะเป็นผู้ตรงต่อกาลเวลา มีอะไรจะให้หมู่คณะช่วยเหลือ ทุกคนจะมีแต่ความเต็มใจ เพราะเรามีสัจจาจา เป็นผู้

พูดจริงทำจริง มีอะไรพอช่วยเหลือได้ก็ช่วยจริง เว้นเสียแต่สิ่งเหลือวิสัย กาลไหนควรได้อยู่กับครอบครัว ต้องเป็นผู้รู้จักหน้าที่ของตัวเอง สามียังต้องรู้จักกาลเวลาของภรรยา ภรรยาก็ต้องรู้จักกาลเวลาของสามี พ่อแม่ต้องรู้จักกาลเวลาของลูก ผู้เป็นลูกก็ต้องรู้จักกาลเวลาของพ่อแม่ ถ้าปฏิบัติให้รู้จักกาลเวลาอยู่อย่างนี้ครอบครัวนั้นจะมีแต่ความสงบสุขร่มเย็น มีความรักสามัคคีต่อกัน มีความอบอุ่นไม่มีเรื่องให้เกิดทะเลาะวิวาทกันแต่อย่างใด เพราะแต่ละฝ่ายรู้จักกาลเวลาของตัวเอง และรู้จักกาลเวลาของคนอื่น จะมีความรักต่อกันที่ยั่งยืนจนกว่าชีวิตจะหาไม่

ในบางครอบครัว ไม่รู้จักกาลเวลาซึ่งกันและกัน จึงได้เกิดความเข้าใจผิดซึ่งกันและกันเกิดความรำฉานไม่ไว้ใจซึ่งกันและกัน มีความสงสัยซึ่งกันและกัน ภรรยาสงสัยสามีว่าจะมีบ้านเล็กบ้านน้อยที่ไหนอีกก็ไม่รู้ ตูมิดสังเกตว่ากลับบ้านไม่ตรงต่อเวลา ทุกครั้งที่ผ่านมาโทรศัพท์มาบอกว่าอยู่ที่ไหนทำอะไรอยู่ จะกลับบ้านเวลาประมาณเท่านั้นเท่านั้น เมื่อกลับมามีอาหารผลไม้ติดมือมาด้วย มีการทักทายต่อภรรยาและลูกๆ ด้วย

ความอบอุ่นได้กินข้าวปลาอาหารพร้อมหน้าพร้อมตากัน แต่บัดนี้กลับบ้านเป็นเวลาตึกมืดสังเกตุ โทรศัพท์ขาด การติดต่อปิดเครื่องอยู่ตลอดเวลา กลับมาหน้าตาไม่แจ่มใส ไม่ถามไถ่ลูกเมียเหมือนกับว่ามีอารมณ์เสีย อ่อนเพลียนอนหลับสนิททุกคืน เงินที่ได้มาไม่ครบถ้วนตามจำนวน อาหารที่แบ่งไว้ก็เน่าเสียทุกครั้ง ถ้าอย่างนี้จะให้ไว้ใจได้อย่างไร ฝ่ายสามีก็ไม่ไว้ใจภรรยาเช่นกัน แต่ละคืนแต่ละวันมีการรับเชิญไปในงานมากผิดปกติ การแต่งตัวก็หรูหราต่างจากอดีตที่ผ่านมา กลับบ้านก็ไม่ตรงต่อเวลา อาหารก็ไม่ทำให้สามีและลูกๆ ได้รับประทานร่วมกันเหมือนครั้งก่อน กลับบ้านตึกตื่นเที่ยงคืนไม่รู้ว่าใครมาส่ง ดูใบหน้าบูดบึ้งอารมณ์เสียในเรื่องอะไรมาก็ไม่รู้ ถ้าถามดีๆ ก็มีแค่คำพูดแก้ตัวว่าตนเลี้ยงสังสรรค์เพื่อนเก่าในบางครั้งก็พูดดีมีการประจบประแจง ซักแม่น้ำทั้งห้ามาพูด เหมือนกับว่าพูดกลบเกลื่อนความผิดของตัวเองไปในตัว

ลูกๆ ก็เช่นกัน การศึกษาก็ว่าเรียนพิเศษอยู่เรื่อยๆ ลูกชายก็ขอแต่เงินพ่อเงินแม่ครั้งละหลายร้อย ไม่รู้ว่าเอาไปซื้ออะไรหรือเอาไปให้ใคร กลับบ้านก็ไม่ตรงตาม

เวลาเหมือนครั้งที่ผ่านๆ มา เมื่อถามก็บอกว่าไปส่งเพื่อนๆ หรือครูอาจารย์ให้ทำงานพิเศษ ลูกสาวก็เช่นกัน แต่ก่อนมาเคยขอเงินพ่อแม่อยู่เสมอ เมื่อเป็นสาวไม่เคยขอเงินจากพ่อแม่อีกเลย ไม่รู้ว่าได้เงินจากไหนมาใช้จ่ายในการศึกษา เวลากลับบ้านก็มีคนมาส่ง หรือลูกสาวมีความผูกพันกับเพื่อนชายหรือเปล่า พ่อแม่อาจมองลูกไปในทางที่ไม่ดีก็เป็นได้ การงานการศึกษาได้เลิกตามเวลาอยู่แล้ว ถ้าเป็นในลักษณะอย่างนี้จะทำให้พ่อแม่ลูกแตกกระจายกันไปคนละทิศละทางได้ นี่ก็เพราะไม่รู้จักกาลเวลาเป็นต้นเหตุ ทำให้สังคมผู้ดียอมรับไม่ได้ **กาลัญญา** รู้จักกาลเวลาเกี่ยวกับสังคมอื่นๆ ทั่วไป ต้องรู้จักและสนใจเอาไว้บ้าง เพราะเป็นศักดิ์ศรีของตัวเองและเป็นศักดิ์ศรีของวงศ์ตระกูล พ่อแม่เพื่อนฝูงจะให้ความไว้วางใจว่าเราเป็นผู้ตรงไปตรงมา คนอื่นจะได้ถามหาด้วยความสรรเสริญแก่ตัวเราตลอดไป

กาลัญญา ให้รู้จักแบ่งกาลเวลาให้เหมาะสม เพราะฆราวาสมีหน้าที่การงานที่จะต้องทำมีมาก กาลไหนให้เป็นไปในทางโลก กาลไหนให้เป็นไปในทางธรรม ถ้าไม่แบ่งกาลเวลาเอาไว้ก็จะมีช่องว่างหาวิธีแก้ตัว

ว่างานนั้นเข้าเกินไป สายเกินไป ร้อนหนักหนาวหนัก
 กระหายน้ำ มีวิธีแก้ตัวเองไปเรื่อยๆ งานที่ค้างค้างอยู่ก็
 ไม่สำเร็จเสร็จสิ้นแม้แต่อย่างเดียว นั่นคือแบ่งกาลเวลา
 ทำงานไม่ถูกกับงาน จึงถูกกิเลสตัณหาชักพาให้เข้าไป
 ในทางที่เสียประโยชน์ ด้วยการอ้างเวลาหาวิธีแก้ตัว
 อย่างนี้ตลอดไป เราต้องฝึกตัวเองให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบ
 ต่อการงานทุกอย่างไป งานของตนก็อย่าให้ขาด
 งานของราชการก็อย่าให้เสีย เพราะชีวิตเราเกิดมาต้อง
 ต่อสู้ต่องานทุกประเภท จะทำตัวเป็นคนขี้เกียจเที่ยวเตร่
 กินๆ นอนๆ ไม่ต้องทำอะไร ถ้าเป็นไปในลักษณะอย่างนี้
 ชีวิตจะไม่มีความสำเร็จแต่อย่างใด งานหนักก็ไม่เอางาน
 เบาก็ไม่สู้ ชีวิตความเป็นอยู่ไม่รู้หน้าที่ของตัวเองเหมือน
 สัตว์บางประเภท งานทางโลกก็ไม่เอาไหนและงานใน
 ทางธรรมก็ไม่สนใจ จึงเสียประโยชน์ตนไปอย่างน่า
 เสียหายที่ทำให้ตัวเองหมดหวัง ถ้าเป็นในลักษณะนี้
 ถือว่าเป็นผู้หมดโอกาสในชีวิต หมดสิทธิ์แห่งความเจริญ
 ต้องฝึกตัวใหม่ ยังไม่สายเกินไป เราต้องฟังตัวเองให้ได้

ในภพชาติที่เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เป็นชาติที่
 สูงสุดกว่าสัตว์ดิรัจฉานเพราะชาติของมนุษย์เป็นชาติที่

มีสติปัญญาเป็นเลิศ ที่เรียกว่ามนุษย์ใจสูงฉลาดรอบรู้
 กว่าสัตว์โลกทั่วไป ในยุคนี้ถือว่าเรามีความโชคดีเป็น
 อย่างมาก ที่เราได้เกิดมาได้พบพระพุทธศาสนาที่มี
 ความบริสุทธิ์ยุติธรรม เป็นศาสนาที่ไม่เป็นศัตรูกับ
 ใครๆ ไม่มีการเมืองเข้ามาแอบแฝงเพื่อผลประโยชน์
 และเป็นศาสนาที่ไม่มีการสร้างทุกข์ โทษ ภัย ให้แก่
 ใครๆ การได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนาอย่างนี้ มี
 ประชากรของโลกร่วมแปดพันล้านคน หนึ่งในจำนวนนี้
 คือเราที่ได้พบพระพุทธศาสนา เวลาในชีวิตเรายังมีอยู่
 ไม่มากนัก เราควรหากำไรชีวิตให้แก่ตัวเอง นั่นคือ
 ประพฤติธรรมปฏิบัติธรรมอย่าให้ชีวิตที่เกิดมาเสีย
 ประโยชน์ กาลเวลาวันคืนผ่านไปๆ ชีวิตก็ลดน้อยถอย
 ลงสั้นเข้าทุกที อีกไม่กี่วันเดือนปีข้างหน้าก็จะสิ้นชีวา
 อ้าลาจากภพของมนุษย์นี้ไป ไม่มีใครๆ ในโลกนี้บอก
 ทิศทางและตามส่งเราเลย มีแต่กรรมดีกรรมชั่วเท่านั้น
 เป็นเพื่อนของจิตที่จะพาไปรับผล ถ้ากรรมชั่วพาจิตไป
 ก็จะได้รับผลชั่ว ถ้ากรรมดีพาจิตไปก็ได้รับผลดี มี
 คนพาลสันดานชั่วชอบพูดว่า กรรมชั่วไม่มีกรรมดีไม่มี
 ทำดีทำชั่วไม่มีผลกรรมตามสนอง เราไม่ต้องไปเชื่อตาม

คนพาลเหล่านี้เลย เพราะจิตเขาฟุ้งได้เกิดมาเป็นชาติ
มนุษย์ครั้งแรกไม่รู้เรื่องอะไร เขาพูดไปตามภาษาของ
คนที่ไม่รู้อะไร ไม่ต้องให้ความสำคัญกับคนพาลประเภท
นี้ เขาเป็นกลุ่มตโมตมะ มีดมาแล้วมีดไป

หน้าที่ของเราต้องแบ่งเวลาไปรักษาศีลภาวนา
ปฏิบัติ เราจะได้สร้างกุศลบำเพ็ญบารมีให้เต็มที่ เมื่อ
พลาดโอกาสในชาตินี้ไปแล้ว ถ้าเราได้มาเกิดในภพชาติ
อีก ไม่ทราบว่าจะได้มาเกิดร่วมพระพุทธรศาสนาเหมือน
ชาตินี้อีกหรือไม่ ฉะนั้นเมื่อเรามีชีวิตอยู่จงบำเพ็ญบุญ
กุศลบารมีให้เต็มที่ก่อนชีวิตจะสิ้นสลายจากโลกนี้ไป
ในชาตินี้หากเราภาวนาปฏิบัติให้ต่อเนื่องกัน จะมีสติ
ปัญญารู้แจ้งเห็นจริงในพระสัทธรรมและได้บรรลุมรรคผล
นิพพานในชาตินี้ก็อาจเป็นไปได้ หากไม่ได้มรรคผลในชาตินี้
บุญกุศลบารมีที่เราได้บำเพ็ญในชาตินี้ก็จะเป็นเหตุ เป็น
ปัจจัย เป็นนิสสัย ให้แก่ตัวเราอย่างฝังใจ เมื่อได้เกิดใน
ชาติหน้าก็จะได้ไปเกิดในยุคที่มีพระพุทธรศาสนา เกิดขึ้น
ในโลก เราก็จะได้ฟังธรรมจากพระพุทธรเจ้าโดยตรง
กุศลบารมีที่เราได้บำเพ็ญมาแล้วก็จะเป็นพลังหนุน ให้
เราได้เกิดมีสติปัญญารู้แจ้งเห็นจริงในพระสัทธรรม ได้

บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ดับขันธเข้าสู่พระนิพพาน
เป็นชาติสุดท้าย การเกิดแก่การเจ็บตายในภพน้อย
ภพใหญ่ก็จะสิ้นสุดลง เพราะปัญญาได้ทำลายเชื้อคือ
ตัณหาได้หมดจากใจไปแล้ว

ดังภาษิตว่า *นิพพานํ ปรมํ สุขํ นิพพานํ ปรมํ
สุขํ* ความสูญสิ้นไปจากอาสวะกิเลสน้อยใหญ่ได้สูญ
สลายจากหัวใจไปจนหมดสิ้น ตัณหาความอยากนานา
ประการ อันเป็นรากเหง้าเค้ามูลให้แก่กิเลสน้อยใหญ่
ทั้งหลาย อันเป็น *สมุฏฺถิ ตณฺหํ อพฺภุยฺห* ได้รื้อถอน
ตัดทอนทั้งมูลรากได้แล้ว ไม่มีให้เป็นเชื้อไปเกิดใน
ภพน้อยภพใหญ่อีกต่อไป ไม่มีความทุกข์ใจต่อหมู่มาก
ตัดทอนเหล่านี้ ใจจึงมีอิสระเสรีไม่มีความทุกข์เดือดร้อน
แต่อย่างใด จึงให้ชื่อว่า *นิพพานํ ปรมํ สุขํ* พระนิพพาน
เป็นสุขอย่างยิ่ง ผลที่ได้รับอย่างนี้ก็เนื่องด้วยเป็นผู้รู้
กาลเวลา เอาตัวเข้ามาปฏิบัติเพื่อกำจัดปัญหาอันเป็น
ต้นเหตุที่เป็นมัจฉาให้หมดไปจากใจนั่นเอง ตัวกำจัด
กิเลสตัดทอนที่สำคัญคือปัญญา ดังภาษิตว่า *ปญฺญา
ปริสุทฺตติ* จิตจะมีความบริสุทธิ์ได้เพราะปัญญา ที่มี
คนทั้งหลายพากันเข้าใจว่า จิตมีความบริสุทธิ์ได้เพราะ

การทำใจให้สงบเป็นสมาธิ การที่มีความเห็นเป็นอย่างนี้เป็นมิจฉาทิฎฐิ มีความเห็นผิดหรือไม่ ให้ท่านได้พิจารณากันด้วยเหตุผล และยกเอาบุคคลในสมัยครั้งพุทธกาลมาเป็นตัวอย่างบ้าง ในครั้งพุทธกาลมีใครบ้างทำให้จิตมีความบริสุทธิ์ด้วยการทำสมาธินี้ หรือในครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าสอนให้ผู้ปฏิบัติละอาสวะกิเลสค้นหา ด้วยวิธีการทำสมาธิความสงบอย่างนั้นหรือทำไมในยุคนี้จึงพากันสอนและปฏิบัติกันอย่างนี้ ทำไมจึงไม่อ่านประวัติของพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ทั้งหลายในสมัยครั้งพุทธกาลดูบ้าง พากันเขียนตำราขึ้นมาสอนกันเองอย่างขาดเหตุผล ขอให้ท่านไปทบทวนดู ในความเห็นการปฏิบัติวิธีอย่างนี้เสียใหม่

๖. **ปริสญญาตา เป็นผู้รู้จักชุมชน**

ปริสญญาตา เป็นผู้รู้จักชุมชน คำว่าชุมชน หมายถึงคนหลายคนที่เป็นหมู่คณะ แต่ละกลุ่มแต่ละคณะจะมีนิสัยความเป็นอยู่ไม่เหมือนกัน แต่ละชุมชนจะมีเอกลักษณ์ความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันไป อาชีพการงานก็แตกต่างกัน แต่ละกลุ่มก็มีนิสัยของแต่ละคนไม่

เหมือนกัน จะมีเอกลักษณ์เป็นสัญชาตญาณเฉพาะกลุ่มของตัวเอง เมื่อเราได้เข้าไปสัมผัสชนกลุ่มใดให้เราตั้งข้อสังเกตว่า ชุมชนเหล่านั้นมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร เขาทำอะไรเพื่อประโยชน์อะไร เมื่อเราเข้าไปในกลุ่มนั้นก็ต้องระมัดระวังการทำการพูดของตัวเองให้มากเอาไว้โบราณท่านว่าไว้เมื่อเข้าไปในหมู่บ้านคนตาหิ้วเราต้องหลิวตาตาม เพราะสังคมเรามีความแตกต่างกันในความเห็น และมีหน้าที่การงานไม่เหมือนกัน ความต้องการไม่เหมือนกัน ฉะนั้นเราต้องมีอุบายวิธีปรับตัวเองให้เข้ากันได้กับสังคมเหล่านั้น เช่นสังคมผู้ปฏิบัติธรรมเขากันอย่างไร เราต้องปรับตัวเองให้เข้าหาท่านเหล่านั้นให้ได้ ว่าการปฏิบัตินั้นเขากันอย่างไร ใช้คำบริกรรมอะไร นั่งอย่างไร เดินอย่างไร หรือไหว้พระสวดมนต์อย่างไร เราต้องศึกษาวิธีปฏิบัติของท่านเหล่านั้นให้เข้าใจเมื่อเราเข้าไปจะไม่เป็นแกะดำอยู่ในฝูงจะอยู่อย่างกลมกลืนกันไปได้โดยไม่มีปัญหาอะไร ในสังคมที่ดื้ออย่างนี้เราต้องเป็นคนหนึ่งที่ปฏิบัติตัวได้เหมือนท่านเหล่านั้น ถึงจะปฏิบัติได้ไม่ดีเหมือนท่านเหล่านั้น เราก็ต้องมีความพยายามทำให้ต่อเนื่อง อีก

สักวันหนึ่งเราก็จะเป็นที่ยอมรับในสังคมเหล่านั้นอย่างสนิทใจ ที่พูดกันอยู่เสมอว่า ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

หลายคนในชุมชนกลุ่มนั้นพอจะพูดรู้เรื่องกันและมีนิสัยตรงกันกับเรา ในสังคมน้อยใหญ่ไม่มีสังคมใดจะรักกันทั้งหมดและเกลียดชังกันทั้งหมด เพราะการทำการพูดขัดใจกันให้ถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา เพราะความเห็นและความคิดไม่ตรงกันย่อมเกิดปัญหาได้ แม้สังคมของสัตว์ก็ย่อมมีความขัดแย้งกันเกิดขึ้น นี่เป็นนิสัยของสัตว์โลกทุกหมู่เหล่าและรวมกับสัตว์มนุษย์ด้วย ถ้ารู้จักอภัยให้กัน ถึงจะมีเรื่องใหญ่เกิดขึ้นก็จะกลายเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ไป ในบางครั้งเราอาจทำให้คนอื่นไม่สบายใจบ้าง แต่เพื่อนๆ ก็จะให้อภัยให้เราเช่นกัน ฉะนั้นเราต้องศึกษานิสัยซึ่งกันและกันให้เข้าใจ อย่าหวังให้คนอื่นมาเอาใจเราแต่ฝ่ายเดียว เราก็ฝึกตัวให้เป็นผู้เอาใจคนอื่นเป็นบ้าง หรืออยากให้คนอื่นมาเข้าใจเราเพียงฝ่ายเดียว แต่เราไม่ยอมอ่อนน้อมถ่อมตัวที่จะไปเข้าใจคนอื่น ถ้าเป็นในลักษณะนี้สังคมที่อยู่ร่วมกันจะไม่มีคามมั่นคงเกิดขึ้น เพราะขาดความ

สามัคคีขาดความปรองดองในหมู่คณะ หากศัตรูเข้ามาทำลายในกลุ่ม ก็จะเกี่ยงงอนกันในการออกสู้รบ ถ้าเราขาดเอกภาพในกลุ่ม ถึงเราจะมีกำลังมากกว่า ก็จะแพ้ศัตรูที่มีกำลังน้อยอย่างหมดประดุจที่จะต่อสู้แน่นอน นี่คือผลที่เกิดจากความไม่สามัคคีกันในหมู่คณะ ถึงอย่างไรพวกเราได้เกิดขึ้นมาร่วมโลกเดียวกัน ที่พูดกันอยู่บ่อยๆ ว่า เราทั้งหลายได้เกิดแก่เจ็บตายอยู่ในโลกนี้ร่วมกัน จงรักกันไว้เถิด เชื้อชาติศาสนาประเพณีที่แตกต่างกันไม่สำคัญ นั่นคือรู้ตัวเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ถ้าหลายๆ คนมีความเห็นที่ตรงกันว่า เราคนหนึ่งพร้อมแล้วที่จะทำให้สังคมนี้น่าอยู่อย่าศรัทธา ถ้าหลายคนคิดได้อย่างนี้สังคมนี้น่าอยู่เป็นอย่างมากทีเดียว

อีกสังคมหนึ่งเรียกว่าสังคมของหมู่คนพาล สังคมนี้นแบ่งปลีกย่อยออกไปอีกจึงกลายเป็นคนพาลหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะพาลไปไม่เหมือนกัน คำว่าคนพาลก็คือพาลหาเรื่องสร้างปัญหาให้แก่คนอื่น ในบางครั้งก็ตั้งใจพาลไปโดยมีความเจตนาสร้างขึ้นมา ในบางครั้งก็ทำไปพูดไปโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงทำให้คนอื่นเกิดความเดือดร้อนเป็นทุกข์ไปตามๆ กัน

การที่จะอธิบายพฤติกรรมของคนพาลให้ท่านฟังจะเป็นเรื่องยาวมาก หากจะสรุปให้สั้นๆ ก็คือผู้ที่ทำให้คนอื่นเกิดความเดือนร้อนไม่สบายใจ ในวิธีการทำและพูดอย่างไร นั่นคือคนพาลตัวจริง การทำการพูดให้คนอื่นมีความเดือนร้อนไม่สบายใจนั้น อาจจะเป็นเราคนหนึ่งอยู่ในกลุ่มของคนพาลนี้ก็เป็นได้ ถ้าไม่เป็นก็ขออนุโมทนาในที่นี้ด้วย เมื่อหากจำเป็นเราจะได้อยู่ร่วมกับคนพาลเหล่านี้ เราก็ต้องศึกษานิสัยใจคอของคนพาลเหล่านี้ให้เข้าใจ เราต้องใช้ปัญญาพิจารณาตัวเองว่า จะมีอุปบายวิธีอย่างไรที่จะปรับตัวเองให้อยู่กับคนพาลเหล่านี้ได้หาวิธีป้องกันตัวเองไม่ให้มีปัญหาเกิดขึ้นในหมู่ของคนพาลเหล่านี้ ถ้ามีความระวังตัวอยู่ การทำการพูดของเราต้องคิดพิจารณาก่อนทุกครั้งๆ ที่จะทำจะพูดออกไปแก่คนอื่น ขณะนี้เราอยู่ในท่ามกลางของหมู่อสริษผลเมื่อไรอาจฉกักทำให้เราได้รับความเจ็บปวดเกิดขึ้นได้หมู่อสริษถึงจะมีพิษร้ายแรงก็ตาม หากมีความรู้เข้าใจในหลักการแพทย์ก็สามารถเอาพิษของงูนั้นมาทำยาแก้พิษงูได้ เรียกว่าหาผลประโยชน์จากพิษงู นี่ฉันใดเมื่อเราได้อยู่ในหมู่คนพาลเหล่านี้ เราก็ต้องหาวิธีเอาผล

ประโยชน์จากคนพาลให้ได้ ให้ศึกษาความต้องการของหมู่คนพาลให้ดีว่าเรามีความต้องการอะไร อยากจะกินอะไรเราจะต้องหาสิ่งนั้นตอบสนองความต้องการของเขาบ้าง หรือเขาเป็นคนดุร้ายหาทางทำร้ายคนอื่นอยู่เสมอ นิสัยก้าวร้าวไม่ยอมก้มหัวให้ใครๆ เมื่อเรามีความเข้าใจนิสัยคนพาลอย่างนี้ เราจะหาวิธีเอาชนะคนพาลนั้นง่ายนิดเดียว เช่นคนพาลมีนิสัยดุร้ายชอบเอาชนะคนอื่น เราจะทำตัวเป็นคนแพ้อยู่เสมอ คนพาลชอบพูดคำเท็จ เราจะพูดแต่ความจริง คนพาลมีนิสัยก้าวร้าว เราจะพูดนุ่มนวลอ่อนโยน คนพาลชอบเป็นหัวหน้า เราจะป็นลูกน้อง เมื่อคนพาลมีความทุกข์ในเรื่องใด เราจะให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ คนพาลมีนิสัยขี้ลืมตัว เราจะช่วยเหลือเขาในเรื่องที่เขาลืม และเอาใจคนพาลในทุกๆ เรื่องที่เขาต้องการ

ประการหนึ่งที่เอาชนะใจคนพาลได้ดียิ่งคือ เราต้องวางแผนซ่อนแผนเอาไว้ เมื่อได้ไปในสังคมใดเราจะใช้คำพูดยกยอสรรเสริญว่า ท่านนี้เป็นเพื่อนผมหรือพี่ผม น้องผม ได้ฟังพาอาศัยกันมาเหมือนกับเป็นสายเลือดอันเดียวกัน เพื่อนคนนี้เป็นผู้นำใจเอื้อเพื่อต่อ

เพื่อนฝูง ให้ความเป็นธรรมแก่หมู่คณะได้เป็นอย่างดี ชอบสงเคราะห์คนอื่นที่ขาดแคลน มีน้ำใจเปี่ยมด้วยเมตตาและมีความสงสารคนอื่น หรืออุบายวิธีการพูดเอาชนะคนพาลมีมากกว่านี้ ให้ท่านได้คิดหาเอง แต่พูดในทางดีจะพูดต่อหน้าในบางครั้ง ส่วนการพูดในลับหลังนั้นให้พูดมากเอาไว้ ดูซิว่าเหลี่ยมของคนพาล กับเหลี่ยมของสติปัญญาว่าใครจะชนะใครจะแพ้ ข้าพเจ้าเอาชนะคนพาลมามากในสมัยเป็นฆราวาส และยังได้คนพาลมาเป็นลูกน้องและเอามาเป็นผู้รับใช้ได้เป็นอย่างดี เหมือนกับหนาม ถ้าไม่ระวังตัวก็อาจถูกหนามทิ่มแทงให้เจ็บปวดได้ ถ้าเรามีความฉลาดก็สามารถเอาชนะหนามนั้นมาล้อมบ้านกันขโมยได้ เอามาล้อมแปลงผักกันเปิดไถ่หมูหมาได้ ฉะนั้นการไปอยู่ในสังคมใดเราต้องศึกษานิสัยใจคอคนในสังคมนั้นให้รู้ ความต้องการของมนุษย์เราที่มีเหมือนกัน นั่นคือดี คำว่าดีใครๆ ก็ต้องการ ดังคำว่าคนดีทำดีได้ง่ายทำชั่วได้ยาก คนชั่วทำชั่วได้ง่ายทำดีได้ยาก ถึงเขาทำดีได้ยากแต่ก็อยากได้ดี

๗. บุคคลณฺณุตตา เป็นผู้รู้จักบุคคล

บุคคลณฺณุตตา เป็นผู้รู้จักบุคคล หมายถึงบุคคลที่เราจะเลือกมาเป็นมิตรอย่างสนิทใจ คำว่ามิตรนั้นมีหลายประเภท มีมิตรหนึ่งที่เราต้องการนั้นคือเป็นมิตรที่ร่วมสุขร่วมทุกข์กันได้อย่างสนิทใจ คำโบราณพูดว่าเป็นเพื่อนที่ฝากผีฝากไข้กันได้ หรือเรียกว่ามีชีวิตเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อนสุขเราสุขด้วย เพื่อนทุกข์เราทุกข์ด้วย มิตรอีกสองอย่างที่เรียกว่ามิตรแท้หรือมิตรเทียม ส่วนเทียมเป็นมิตรกันได้ทั่วไปไม่เลือกเพศเลือกวัย จะเป็นชายหรือหญิงเป็นมิตรกันได้ด้วยกัน ฉะนั้นมิตรทั่วไปมีจำนวนมาก ทำให้ผิดหวังและสมหวังในมิตรทั้งหลายนี้ได้ ในคำว่า **บุคคลณฺณุตตา** ให้รู้จักเลือกมิตรเป็นรายบุคคล บุคคลใดพอจะเป็นมิตรเราได้ อย่างสนิทใจนั้น เราต้องศึกษานิสัยใจคอผู้ที่เราจะเลือกมาเป็นมิตรให้ดี มิใช่ว่าคนนั้นพูดดีต่อเรา ช่วยเหลือเราสงเคราะห์ในสิ่งต่างๆ เราจะวางใจให้เป็นมิตรโดยทันที ยังมีได้ ต้องดูใจกันไปก่อนกว่าจะรู้ว่าเป็นมิตรกันได้หลายคนมีความผิดหวัง จากมิตรเป็นจำนวนมาก เช่น นายจ้างวางใจแก่ลูกจ้างบางคน นายจ้างคิดว่าลูกจ้าง

เป็นคนดีมีความซื่อสัตย์ต่อเจ้านาย จึงมอบกุญแจให้
ทำความสะอาดที่บ้านได้ทุกห้อง เมื่อลูกจ้างเอาเงินทอง
สมบัติที่มีค่าไปหมดแล้ว จึงรู้ตัวในภายหลัง หรือเพื่อน
สนิทมิตรที่รักร่วมสุขร่วมทุกข์มานาน ขอยืมเงินสัก
ก้อนหนึ่ง เมื่อได้เงินแล้วก็หายหน้าหายตาไป นี้เรียก
ว่าต้มตุ๋นกันแบบต่อต้านหน้าตาเฉย เมื่อไปทวงถามก็
เพียงบอกว่าถ้ามีเมื่อไรจะส่งคืนให้ เมื่อถามบ่อยๆ ก็
ถูกขมำปิดปากไปเสีย ฉะนั้นการจะเลือกเอาเพื่อนที่มี
ความสุจริตต้องดูให้ดี มิเช่นนั้นจะมีความผิดหวัง

อีกอย่างหนึ่งคือมิตรในครอบครัวเดียวกัน แม้
จะเกิดจากท้องแม่เดียวกันพ่อเดียวกันก็เชื่อใจกันยาก
เช่น สมบัติพ่อแม่แบ่งให้ไม่เท่ากัน หรือผู้เป็นพี่มีสิทธิ์
แบ่งมรดกให้แก่้องๆ ผู้เป็นพี่ก็หาวิธีที่จะฮุบเอาสมบัติ
ที่เป็นส่วนแบ่งของน้องๆ นี้ไปได้ ความยุติธรรมของ
มนุษย์อยู่ตรงไหน จะเลือกเฟ้นผู้จะมาเป็นมิตรที่จริงแท้
นั้นต้องพิจารณาให้ดี หรือจะหามิตรที่เรียกว่าคู่ครอง
เป็นสามีภรรยา กัน หลายคู่ดูใจกันมานานคิดว่าจะร่วม
สุขร่วมทุกข์กันได้จนตลอดวันตายจากกัน แต่งงานกัน
ไปไม่นานนักก็เลิกรากันไปหลายคู่ทีเดียว ยังมีประวัติ

โบราณท่านอธิบายเป็นปริศนาธรรมเพื่อให้ปัญญาชน
เลือกสรรหามิตรมีอยู่ ๕ ข้อด้วยกัน ๑. อยากรู้ให้
นอนหลับ ๒. อยากรู้เห็นให้ไปเที่ยว ๓. มีพี่น้องให้กลายเป็น
๔. มีสหายให้แฉะ ๕. อาบน้ำให้อาบผิดท่า ปริศนาธรรม
ทั้ง ๕ ข้อนี้มอบให้กับปัญญาชนทุกคน ให้ท่านได้
ตีความหมายพร้อมด้วยเหตุและผลด้วยตนเอง ปริศนา
นี้มีความหมายเป็นประการใด ในสมัยข้าพเจ้าอยู่กับ
หลวงปู่ขาว วัดถ้ำกลองเพล หลวงปู่ขาวให้ปริศนานี้
แก่ข้าพเจ้ามา แล้วเห็นว่ามิประโยชน์ ข้าพเจ้าจึงนำ
ปริศนานี้มาให้ท่านได้ตีความหมายดูบ้างว่า ท่านจะ
มีความหมายเป็นประการใด ในสมัยที่หลวงปู่ขาวยังมี
ชีวิตอยู่มีพระเถระอยู่ร่วมหลวงปู่ขาวเป็นจำนวนมาก
ไม่ทราบว่ามีปริศนานี้มีผู้ใดได้รับฟังจากหลวงปู่ขาว
เหมือนข้าพเจ้าหรือไม่ ปริศนาทั้ง ๕ ข้อนี้ เป็นอุบาย
วิธีในการปฏิบัติธรรมได้เป็นอย่างดีทีเดียว

เราได้เกิดมาในโลกนี้จะอยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่ได้
จำเป็นต้องมีเพื่อนๆ อยู่ร่วมกันที่เรียกว่ามิตร คำว่า
มิตรมีอยู่สองจำพวก คือมิตรเทียมและมิตรแท้ ส่วน
มิตรเทียมนั้นมีจำนวนมาก หากเราได้คลุกคลีอยู่กับ

มิตรเทียมนี้ต้องระวังตัวเป็นอย่างมาก พวกมิตรเทียมนี้มีเล่ห์เหลี่ยมเพื่อผลประโยชน์เป็นสิ่งตอบแทน เช่น คนปอกลูก คนตีแต่พูด คนหัวประจบ คนชักชวนไปในทางฉิบหาย นิสัยคนปอกลูกคิดในสิ่งใดต้องการจะได้ฝ่ายเดียว หรือหากจะเสียก็ให้เสียน้อยที่สุด เรียกว่าลงทุนแต่น้อย หวังประโยชน์ให้ได้มากเอาไว้ การคบเพื่อนก็หวังผลประโยชน์จากเพื่อนเพียงอย่างเดียว ไม่มีน้ำใจที่จะช่วยแต่อย่างใด มิตรเหล่านี้ไม่มีคุณธรรมคือ เมตตา ความรักในเพื่อน กรุณา ความสงสารในเพื่อน มุทิตา ไม่มีความยินดีกับเพื่อนที่ได้ดี อุเบกขา เมื่อเพื่อนมีความทุกข์ประการใด ไม่มีน้ำใจอยากช่วยเหลือแต่อย่างใด ทำใจเฉยในสิ่งที่เกิดขึ้นในทุกๆ เรื่อง หากจะช่วยเพื่อนก็ช่วยแบบหวังผลประโยชน์เป็นสิ่งตอบแทน นิสัยของคนประเภทนี้ ต่อหน้าขอบว่าสรรเสริญยกยอปอปั้นเป็นอย่างดี เมื่อลับหลังขอบนินทา ไม่ดีอย่างนั้น ไม่ดีอย่างนี้ไป นิสัยคนประเภทนี้ท่านเคยรู้เห็นมิใช่หรือ หรือหากเรามีนิสัยลักษณะอย่างนี้ ก็แก้ไขในตัวเองเสีย

เพื่อนอย่างนี้ชอบกินเหล้าเมายาเป็นนิสัย ทำอะไรพูดเรื่องอะไรไม่ได้คิดในเรื่องความผิดความถูก

ขอให้ได้ทำในสิ่งที่ตัวเองอยากจะทำ ขอให้ได้พูดในเรื่องที่ตัวเองอยากพูด คนประเภทนี้ต้องศึกษาให้ดีพอที่จะหลีกได้ให้หลีกไปเสีย หากหลีกไม่พ้นก็ต้องระวังตัวเราเอาไว้ อย่าเอาตามใจของคนเหล่านี้ ในบางที่ชักชวนเราไปเที่ยวกลางคืน เพื่อหาความสนุกสนานในกามคุณ หรือชักชวนไปเล่นไม่มีประโยชน์อะไร ในบางครั้งชักชวนเล่นการพนันหรือเล่นในการแข่งรถ เข้าใจว่าเป็นความสนุกเพลิดเพลิน เสียเงินทองไปโดยใช่เหตุ หากเราได้คบเพื่อนที่ไม่ดีไปนานๆ ตัวเราก็จะกลายเป็นนิสัยที่ไม่ดีไปด้วย เรียกว่าคบคนพาล จะพาเราไปในทางที่ผิด เราจะหามิตรที่ร่วมสุขร่วมทุกข์กัน ได้ต้องดูใจอ่านใจเพื่อนให้เป็น มิใช่ว่าเห็นหน้ากันแล้วจะผูกมิตรไว้ใจในทันที มีหลายวิธีที่ต้องสังเกตเช่น ชักชวนดื่มน้ำเมา ชักชวนไปเที่ยวกลางคืน เข้าเรคเข้าบาร์กินเหล้าเมายา ขาดความละเอียดจนลืมตัว เมื่อเรารู้นิสัยเพื่อนที่ไม่ดีดังที่ได้อธิบายมานี้ เราต้องมีความสำนึกกระลึกู้ในตัวเองเอาไว้บ้าง ว่าเรามีนิสัยไม่ดีอะไรบ้าง คนอื่นกำลังจ้องมองตัวเราอยู่ในขณะนี้เช่นกัน เราจะทำตัวดีเป็นที่ไว้ใจกับคนอื่นอย่างไรบ้าง เราก็

อยากได้มิตรที่ดี เขาก็อยากได้มิตรที่ดี ทั้งสองฝ่ายมีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือมิตรแท้ ทั้งเราทั้งเขามีความต้องการมิตรแท้ด้วยกัน จุดเริ่มต้นคือตัวเรา เราจะทำอย่างไรพูดอย่างไร จึงจะให้คนอื่นมีความรักความสงสารแก่ตัวเรา คนอื่นจะให้ความไว้วางใจกับตัวเรา และผูกมิตรกับตัวเราได้ เราต้องฝึกตัวเองให้เป็นผู้มีน้ำใจกับเพื่อนๆ เอาไว้ เรียกว่ามนัสสุจริต เป็นผู้ตรงไปตรงมา มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนอยู่ตลอดเวลา ไม่เอาเปรียบคนอื่น ไม่เอาชนะคนอื่น ไม่เพ่งโทษคนอื่น ไม่นินทาคนอื่นทั้งต่อหน้าและลับหลังใจมีอุปการะช่วยเหลือเพื่อนๆ อยู่เสมอ ร่วมสุขร่วมทุกข์กับเพื่อนอยู่เป็นนิจ เพื่อนสุขเราสุขด้วย เพื่อนทุกข์เราทุกข์ด้วย เมื่อเพื่อนไม่เข้าใจในสิ่งใดเราให้คำแนะนำในทางเป็นประโยชน์ ให้มีความรักความสงสารต่อเพื่อน ให้ความเป็นธรรมต่อเพื่อน ป้องกันรักษาทรัพย์สินสมบัติของเพื่อนเอาไว้ เมื่อเพื่อนมีภัยเราจะเป็นที่พึ่งให้กับเพื่อนได้ ไม่ละทิ้งในเมื่อเพื่อนได้มีความวิบัติพยายามห้ามเพื่อนไม่ให้ทำความชั่ว แนะนำเพื่อนในทางที่ดี ไม่ถือตัวว่าเราดีกว่าเพื่อน ทำตัวเข้ากับเพื่อน

ได้อย่างสนิทใจ มีสิ่งใดพอจะช่วยเหลือเพื่อให้เพื่อนมีความสบายใจ เราจะต้องทำต้องพูดในสิ่งนั้น ไม่ให้เพื่อนเอาใจเราแต่เพียงฝ่ายเดียวเราจะต้องเอาใจเพื่อนเช่นกัน ฉะนั้นในสัปปริสธรรมทั้ง ๗ ข้อที่ได้อธิบายมานี้ เป็นหมวดธรรมที่เหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติทั้งหลาย แต่ละวันเราต้องอยู่กับสังคม เราต้องมีหมวดธรรมนี้อยู่ในกาย มาจากใจเอาไว้ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะได้ใช้หมวดธรรมนี้แก้ปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์

กงกรรม กงเวียน

คำว่ากงกรรมกงเวียนมีคนพูดกันมานาน ส่วนใหญ่จะไม่รู้ในความหมายหรือมีคนรู้อยู่บ้างแต่ยังไม่ชัดเจน ฉะนั้นให้ท่านได้อ่านในหนังสือเล่มนี้ แล้วพิจารณาในเหตุผล ที่ข้าพเจ้าจะยกบุคคลเป็นตัวอย่างเอาไว้ คำว่า กงกรรม หมายถึงต้นเหตุในการประพฤติทางกายวาจาใจ เป็นได้ทั้งฝ่ายทุจริตและสุจริต เรียกว่า กุศลฝ่ายดี อกุศลฝ่ายไม่ดี ที่พูดกันง่าย ๆ ว่า บุญและบาปนั่นเอง บุญและบาปนี้เป็นของคู่กัน เป็นห่วงเกาะกันเอาไว้ จะไปแยกออกจากกันไม่ได้ ที่เรียกกันติดปากอยู่ว่า ทำบุญล้างบาป คำพูดอย่างนี้มีชาวพุทธหลายคนเข้าใจว่าทำบุญล้างบาปได้ การมีความเข้าใจอย่างนี้เป็นความเห็นของตัวเอง หรือได้ฟังจากคนก่อนๆ พูดต่อๆ กันมาเท่านั้น ที่จริงพระพุทธศาสนาไม่มีวิธีการล้างบาปด้วยบุญแต่อย่างใด หรือไปเข้าใจว่าศาสนาอื่นๆ มีการล้างบาปแล้วได้ไปอยู่กับพระเจ้า ศาสนาพุทธเราไม่ได้เป็นเช่นนั้น คำว่าบาปมีอยู่สองอย่าง

๑. บาปที่เป็นกรรมกรรมแก้ไขไม่ได้ ผู้ใดทำบาปหนักเอาไว้

ต้องได้รับผลกรรมนั้นๆ ต่อไป จนกว่าผลของกรรมนั้นจะหมดไป ๒. บาปที่เป็นลหุกรรมแก้ไขได้ เช่น ทำบุญอุทิศให้แก่เปรตบางจำพวก เมื่อเปรตได้รับส่วนบุญแล้วก็หาที่เกิดในภพอื่นต่อไป ขอให้ผู้อ่านได้เข้าใจว่า กงกรรมกงเวียนนั้นหมายถึงบุญและบาปที่เป็นวิบากให้ผลแก่ผู้ทำกรรมเอาไว้ บาปกับบุญนั้นเป็นของคู่กัน เกาะติดกันอยู่แยกกันไม่ได้ ที่เรียกว่าบาปอยู่ที่ไหนบุญอยู่ที่นั่น บุญอยู่ในที่ไหนบาปก็อยู่ในที่นั้นเช่นกัน เหมือนกับห่วงสองอันเกาะกันอยู่ ถ้าห่วงฝ่ายบุญมีกำลังกว่าก็ลอยขึ้นบน ทำให้คนได้รับผลที่เป็นสุข ในลักษณะนี้มีใช้ทำบุญล้างบาปแต่อย่างใด เป็นวิธีทำบุญข่มบาปเอาไว้เท่านั้น เมื่อกำลังของบุญมีมาก กำลังของบาปมีน้อย กรรมดีที่เป็นบุญก็จะให้ได้รับผลเป็นความสุขต่อไป เมื่อกำลังของบาปมีมากกำลังของบุญมีน้อย บาปก็จะลอยอยู่บนให้ผลเป็นทุกข์ต่อไป ขอให้ท่านทั้งหลายพิจารณาในเหตุผลนี้เอาไว้

ฉะนั้นบาปและบุญจึงเป็นกงกรรมกงเวียนให้ผลอยู่ในภพทั้งสามนี้เท่านั้น คำว่าภพทั้งสามคือ กามภพรูปภพ อรูปภพ กามภพหมายถึงกามคุณห้า ที่มนุษย์

และสัตว์มีความพอใจต่อกันอยู่ เช่น รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ แม้แต่เทวดาที่อยู่บนสวรรค์ เทวโลก ใจก็ ยังมีความยินดีผูกพันอยู่ในกามคุณทั้งห้านี้เช่นกัน หรือ ผู้ที่บำเพ็ญเพียรทำสมาธิให้จิตยังสงบอยู่เมื่อตายไปก็ จะได้ไปอยู่ในภพของ รูปพรหม อรูปพรหม ในชั้น พรหมนี้จะเป็นผลของบุญที่ละเอียดย่อมมากทีเดียว เมื่อมีบุญชั้นละเอียดยู่ก็ตาม ส่วนตัณหาชั้นละเอียด บาบชั้นละเอียดก็ยังแฝงอยู่ในจิตชั้นละเอียดนี้เช่นกัน แต่ก็ไม่ทำงานเพราะอำนาจของความสงบในฌาน ที่เป็นบุญชั้นละเอียดย มีกำลังข่มกิเลสตัณหาเอาไว้ เมื่อ ใดอำนาจของความสงบและฌานได้เสื่อมลง ก็จะมาเกิด ในโลกมนุษย์นี้อีก บุญหรือบาปฝ่ายไหนมีกำลังมากกว่า ก็จะให้ผลก่อนเป็นกกรรมกงเกวียน เวียนเกิดเวียน ตายอยู่ในภพทั้งสามนี้ ไม่มีที่สิ้นสุดลงได้ จึงสรุปได้ว่า ตัณหาคือความอยากจึงเป็นต้นเหตุให้เกิดเป็นกกรรม กงเกวียน เวียนเกิดเวียนตายมาในชีวิตอดีตที่ผ่านมา เวียนเกิดตายในชาติปัจจุบัน เมื่อตัณหาคือความอยาก ยังมีอยู่กับใจ ก็จะมีเวียนเกิด เวียนตาย ในภพชาติหน้า ต่อไป ผลของกรรมดี กรรมชั่วที่เราได้สร้างเอาไว้ ก็จะ

เป็นเหตุเป็นปัจจัยให้ได้รับเป็นผลต่อไป จึงทำให้ฐานะ ความเป็นอยู่ของมนุษย์มีความแตกต่างกันไป มีคนรวย มีคนขาดแคลน มีคนโง่มีคนฉลาด ที่ต่างกันก็เพราะ กรรมดีกรรมชั่วได้สร้างมาแล้วในอดีตชาตินั่นเอง ชาติ ปัจจุบันได้ทำกรรมอะไรไว้ก็จะเป็นผลให้ได้รับในภพ ชาติหน้า

บุคคลสี่จำพวก

ดังจะได้อธิบายในบุคคลสี่จำพวกให้ท่านผู้อ่าน
ได้รู้อย่างมีเหตุผลดังนี้

๑. ผู้มีฐานะดีมีสมบัติพออยู่พอกิน มีนิสัยใน
การให้ทานเสียสละสมบัติเพื่อสาธารณกุศล สร้างโรง
พยาบาล สร้างโรงเรียน สงเคราะห์แก่ผู้ด้อยโอกาส
สร้างเสนาสนะถวายทานแก่พระสงฆ์ มีการรักษาศีล
มีความเมตตาสงสารในเพื่อนมนุษย์และสัตว์ดิรัจฉาน
ทั้งหลาย เมื่อตายไปก็จะมีสุคติเป็นที่อยู่อาศัย เมื่อได้
ลงมาเกิดในโลกมนุษย์ก็จะมีฐานะดี มีสมบัติมากมาย
มีความสุขในสมบัตินั้นๆ ตลอดไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่

๒. ผู้ที่มีฐานะดี มีสมบัติมากมาย ในชีวิตก่อนได้
บำเพ็ญบุญกุศลมาดี เมื่อเกิดมาในชาตินี้จึงมีฐานะที่
ร่ำรวย มีเงินทองกองสมบัติมหาศาล แต่มีความประมาท
คิดว่าตัวเองรวยแล้ว ไม่มีการให้ทานแก่คนยากจน
ขาดแคลน การสร้างโรงพยาบาล สร้างโรงเรียน สร้าง
โบสถ์วิหารเจดีย์ หรือทำบุญใส่บาตรให้ทานแก่พระสงฆ์
แต่อย่างใด เมื่อได้ตายจากโลกนี้ไป การเกิดในชาติใหม่

ก็จะได้ไปเกิดในตระกูลที่ขาดแคลน หาเข้ากินค่า อิ่มบ้าง
ไม่อิ่มบ้าง มีคำถามว่า คนจนที่เห็นกันอยู่ทุกวันนี้ ใน
ชาติก่อนเคยมีทรัพย์สมบัติมาก เป็นคนขี้ตระหนี่ไม่
มีการให้ทาน เกิดมาในชาตินี้จึงมีฐานะยากจนใช้หรือไม่
ตอบ คนจนเหล่านี้บางคนมาจากเศรษฐีเก่าในชาติก่อน
กรรมในชาติก่อนได้ส่งผลให้เป็นคนขาดแคลนและ
ยากจนในชาตินี้ต่อไป

๓. คนมีฐานะขาดแคลนยากจน แต่มีความสำนึก
ตัวได้ว่า ความขาดแคลนและยากจนที่เป็นทุกข์ในชีวิต
ขณะนี้ก็เพราะชาติก่อนไม่เคยทำบุญให้ทานแก่พระสงฆ์
สามเณร ไม่เคยสงเคราะห์แก่คนยากจน ไม่ได้ทำ
สาธารณประโยชน์อื่นๆ เอาไว้ เกิดมาในชาตินี้จึงมี
ความอดอยากขาดแคลน เมื่อคิดได้อย่างนี้ ก็หาวิธี
แบ่งอาหารอันน้อยนิดนี้ทำบุญบ้าง มีเงินน้อยนิดสร้าง
สาธารณกุศลทั่วไป ทำใจให้มีศรัทธาที่แก่กล้า ให้ใจ
เกิดปีติเอิบอímในบุญที่ได้ให้ทานไปแล้ว ถึงเงินทอง
ไม่มาก แต่ให้มากด้วยศรัทธาปลาทะความเชื่อความ
เลื่อมใสภายในใจเอาไว้ เมื่อตายจากชาตินี้ก็จะได้ไปอยู่
ในสุคติ เมื่อกลับมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะเป็นผู้มีฐานะดี

เป็นมหาเศรษฐี มีเงินทองกองสมบัติมหาศาล เศรษฐี
ทุกวันนี้ก็มาจากคนจนในอดีตชาติในบางส่วน

๔. คนที่มีฐานะขาดแคลนยากจน เป็นบุคคลที่มีความ
ความประมาทในชีวิต ไม่มีปัญญานึกคิดในความขาด
แคลนยากจนของตัวเอง เรียกว่าหากินเหมือนสัตว์
นอนเหมือนสัตว์ ไม่เคยนึกคิดถึงบาปบุญให้ผลเป็น
อย่างไร ไม่ให้ความสนใจในการให้ทานรักษาศีล หรือ
ทำสาธารณกุศล ไม่สนใจอยากจะทำบุญให้ทาน เมื่อ
ตายไปก็จะตกอยู่ในหุบเหวอบายภูมิ เมื่อพ้นจากอบายภูมิ
แล้วก็จะได้มาเกิดเป็นสัตว์นรกชนิด เมื่อพ้นจากสัตว์
แล้วก็จะได้มาเกิดเป็นคนที่ไม่สมประกอบ หรือตระกูล
ที่ขาดแคลนยากจนเหมือนชาติในอดีตที่ผ่านมา เรียก
ว่าทุกข์จนขาดแคลนที่ซ้ำซาก จะไม่รู้เลยว่าความเป็น
มหาเศรษฐีที่ร่ำรวยมีความสุขในสมบัติเป็นอย่างไร
เกิดมาในชาติใดเมื่อใจยังประมาทอยู่ก็จะได้เกิดใน
ตระกูลที่ขาดแคลนยากจนต่อไป หากใจมีความระลึก
ได้ว่า การเกิดมาเป็นชาติที่มีความทุกข์จนอย่างนี้ เป็น
เพราะไม่เคยบำเพ็ญความดีเอาไว้ เมื่อนึกได้อย่างนี้ก็
จะได้ทำบุญกุศล บำเพ็ญตนอยู่ในศีลธรรมมีการให้ทาน

รักษาศีล เพื่อชาติหน้าชีวิตจะมีการเปลี่ยนไปในภพ
ชาติที่ดีต่อไป

ถ้าเราสังเกตดูจะรู้ว่า คนที่มีฐานะดีชอบลืมตัว
ไม่อยากทำบุญให้ทาน จะไม่รู้เลยว่าที่ร่ำรวยได้ในชาตินี้
ก็เพราะบุญเก่าเคยทำมาแล้ว ขณะนี้ได้มากินของเก่า
คือบุญกุศลที่ทำมา ถ้าไม่ทำบุญในชาตินี้ ในชาติหน้าก็
จะกลับสู่สภาพคนขาดแคลนยากจนอีก นี่เป็นวิถีชีวิต
ความเป็นอยู่ไม่แน่นอน คนรวยกลับมาเป็นคนยากจน
คนยากจนกลับมาเป็นคนร่ำรวย คนร่ำรวยในชาตินี้
ชาติหน้าเป็นคนร่ำรวยต่อไป คนยากจนในชาตินี้ ชาติ
หน้าจะเป็นคนยากจนต่อไป คนรวยและคนจนจึงของ
คู่กัน สมบัติโลกเปลี่ยนกันชม จะเป็นกงกรรมกงเกวียน
เวียนอยู่ในตัวมันเอง ฉะนั้นชีวิตของคนเราจะมีสุขหรือ
มีทุกข์ในสมบัติทั้งหลาย ไม่มีใครมาทำให้เราร่ำรวย
ยากจนได้ ความยากจนและความร่ำรวยเราทำให้ตัวเอง
เท่านั้น หมายถึงว่าเราทำกรรมอันใดไว้ดีหรือชั่ว
เราจะได้รับผลของกรรมนั้นต่อไป คำว่าทำกรรมไม่
จำกัดเฉพาะผู้นับถือพระพุทธศาสนาเท่านั้น แม้ศาสนา
อื่นก็ทำกรรมได้รับผลของกรรมนี้เช่นกัน ถึงจะมีพิธี

ไถ่บาปล้างบาปไปตามความเชื่อความเข้าใจเพียงทำไปตามความเห็นเท่านั้น แต่ความจริงก็จะเป็นความจริง ให้ผลที่จะต้องได้รับจากเหตุดีเหตุชั่วอย่างแน่นอน ไม่มีอคติต่อใครและศาสนาใดๆ ทั้งนั้น

ถ้าเรามีสติปัญญาคิดพิจารณาสังเกตดูหมู่มนุษย์ทั้งหลาย จะรู้ว่ามนุษย์ทั้งหลายจะมีความแตกต่างกัน เช่น ฐานะที่ต่างกัน ความรู้ความสามารถก็แตกต่างกัน สติปัญญาก็แตกต่างกัน ที่เรียกว่าคนโง่คนฉลาดนั่นเอง ให้เราสังเกตได้อีกอย่างหนึ่งว่า ผู้ที่เกิดจากพ่อแม่เดียวกันแท้ๆ ทำไมมีนิสัยไม่เหมือนกัน เด็กบางคนมีนิสัยเลี้ยงยาก เด็กบางคนมีนิสัยเลี้ยงง่าย บางคนเรียนหนังสือความจำดี บางคนเรียนหนังสือไม่ดีและความจำก็ไม่ดี บางคนชอบในทางบวชศึกษาธรรมปฏิบัติ คนหนึ่งชอบเที่ยวเกเร ชอบกินเหล้าเมายา ชอบฆ่าสัตว์ลักทรัพย์ บางคนมีโรคประจำตัวเป็นอย่างมาก บางคนไม่มีโรคประจำตัวเลย บางคนมีอายุสั้น บางคนมีอายุยาว ความแตกต่างของมนุษย์ไม่เหมือนกัน นั่นก็เป็นเพราะกรรมที่สร้างมาไม่เหมือนกัน กรรมจึงเป็นตัวแปรสภาพกายสภาพจิตให้เกิดวิปริตไปตามกรรมที่ตัวเอง

ได้สร้างมา เช่นจิตอวัยวะของร่างกายไม่สมประกอบ เป็นบ้าใบวิกลจริตผิดธรรมดาของมนุษย์ทั่วไป ในลักษณะอย่างนี้ก็เป็นสาเหตุมาจากกรรมเช่นกัน ฉะนั้นให้เราใช้สติปัญญาคิดพิจารณาสังเกตดู จะรู้วิถีชีวิตของคนว่ามีพื้นฐานสร้างกรรมมาที่แตกต่างกัน ให้สังเกตดูนิสัยในปัจจุบันก็พอจะรู้นิสัยในอดีตได้

อีกอย่างหนึ่ง คนเราไม่ยอมรับผลของกรรมที่ตัวเองทำมาในอดีตชาติ โยนไปหาดวงชะตาไป คำว่าดวงชะตา ศัพท์ใหม่ที่พูดกัน ที่จริงก็เป็นผลของกรรมที่ตัวเองได้ทำมาแล้วในชาติอดีต ถึงจะไปแต่งแก้เสียเคราะห์ต่อดวงใหม่ ก็เป็นอุบายวิธีให้กำลังใจแก่ตัวเองเท่านั้น หรือเป็นวิธีเปลี่ยนความเห็น ว่าทำอย่างนี้ชีวิตจะดีขึ้น เป็นวิธีให้กำลังใจตัวเอง ที่จริงคนจะดีหรือไม่ดีไม่ขึ้นอยู่กับวันเดือนปีแต่อย่างใด ถ้าเป็นคนมีบุญวาสนา เคยได้ทำบุญความดีมาในอดีตชาติ เมื่อเกิดมาในชาตินี้ จะดีทุกวันดีทุกเดือนและดีทุกปี เมื่อคนเคยทำชั่วในชาติอดีตมาเกิด ถึงจะเกิดในวันและเวลาที่ดีเดือนที่ดีปีที่ดี เมื่อเกิดมาแล้ว ก็จะเป็นคนชั่วสันดานทรามอยู่นั่นเอง แม้แต่คนที่เกิดในวันเดียวกัน เวลาออกจาก

ท้องแม็กก็พร้อมกัน คนที่ทำกรรมดีเอาไว้ก็จะเป็นคนดีต่อไป คนที่เคยทำกรรมชั่วเอาไว้ก็จะเป็นคนที่มีนิสัยชั่วร้ายต่อไป ฉะนั้นคนจะดีหรือไม่ดีมิใช่ว่าวัน/เดือน/ปี เป็นตัวกำหนดให้แต่อย่างใด เป็นเพราะกรรมที่ทำความชั่วเท่านั้นกำหนดให้ จึงว่าสัตว์โลกทั้งหลายเป็นไปตามกรรม ขอให้ท่านผู้อ่านได้ใช้ปัญญาพิจารณาในเหตุผลนี้ด้วย

ถ้าผู้ใดสร้างความดีในทางบุญกุศลมีน้อย เมื่อได้ไปอยู่กับกลุ่มของคนพาล ใจก็จะเอนเอียงไปกับกลุ่มคนพาลได้ง่าย ถ้ามีบุญกุศลได้บำเพ็ญมาพอตัวแล้ว ถึงจะไปอยู่กับกลุ่มคนพาล จะมีความเห็นที่เป็นสัมมาทิฐิ มีความเห็นที่ชอบธรรม รู้จักผิดรู้จักถูก มีสติปัญญาที่เข้มแข็งพร้อมด้วยเหตุและผล ใจจะไม่เอนเอียงไปกับกลุ่มคนพาลแต่อย่างใด เหมือนกับต้นไม้ที่มีราก เกาะอยู่กับพื้นดินมีความแน่นหนามั่นคง จะมีลมพัดสักปานใด ต้นไม้ก็จะไม่หักโค่นแต่อย่างใด นี่ฉันใดใจที่มีสัมมาทิฐิมีความเห็นที่ชอบธรรมแล้วใจก็จะไม่เอนเอียงไปในทางที่ผิดก็ฉันนั้น

ประวัติความเป็นอยู่ของโลกมนุษย์

ประวัติความเป็นอยู่ของโลกมนุษย์ มีความเป็นอยู่มายาวนานที่เรียกว่าจินไตย ในหมู่มนุษย์ทั้งหลายไม่สามารถรู้ได้ว่าโลกมนุษย์เกิดขึ้นมาแต่เมื่อไร แต่ไม่เหลือวิสัยของพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ พระพุทธเจ้ามีญาณพิเศษรู้ได้เฉพาะพระองค์เท่านั้น พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า โลกมนุษย์นี้เป็นจักรวาลหนึ่งในแสนโกฏิจักรวาล ตั้งอยู่ในท่ามกลางของจักรวาลทั้งหลาย เป็นจักรวาลเดียวที่สัตว์โลกทั้งหลายมีธาตุสี่อาศัยอยู่ได้ ในจักรวาลอื่นไม่มีสัตว์โลกทั้งหลายอยู่ได้แต่อย่างใด ในจักรวาลอื่นอยู่ได้เฉพาะภพที่มีวิญญาณเท่านั้น ที่เรียกว่าภพที่เป็นกายทิพย์จิตทิพย์ หรือที่เรียกว่าสวรรค์ เทวโลก หรือชั้นพรหม แต่พวกฝรั่งทั้งหลายก็ยังมีความเข้าใจว่า ในจักรวาลอื่นหรือดาวต่างๆ อาจจะมีสัตว์หรือมนุษย์ต่างดาวพอที่จะไปสัมผัสได้ จึงได้พากันใช้เครื่องทางวิทยาศาสตร์อันทันสมัย เพื่อออกสำรวจดูตามความเข้าใจของตัวเอง พากันออกสำรวจแล้วหลายปีก็ไม่พบมนุษย์ต่างดาวตามที่เข้าใจแต่อย่างใด เพราะ

จักรวาลอื่นไม่มีพืชพันธุ์ธัญญาหารให้สัตว์โลกที่มีชาติสี่อยู่กินและสืบพันธุ์ต่อกันได้เหมือนโลกมนุษย์แต่อย่างใด พระพุทธเจ้าจึงได้ตรัสว่า สัตว์ที่มีชาติสี่มีการสืบพันธุ์ต่อกันได้มีอาหารการกินที่สมบูรณ์จะมีเฉพาะโลกมนุษย์ที่อาศัยอยู่แห่งเดียวเท่านั้น

พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ที่อุบัติเกิดขึ้นในอดีตและพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน หรือพระพุทธเจ้าองค์ที่จะมาตรัสรู้ในภายภาคหน้า ก็จะมาเริ่มเสรีเมบารมีและตรัสรู้ในโลกมนุษย์นี้เท่านั้น จึงไม่มีประวัติของพระพุทธเจ้าพระองค์ใดไปตรัสรู้ในจักรวาลอื่น แม้แต่ผู้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้าก็ได้บำเพ็ญบารมีในโลกมนุษย์นี้เช่นกัน ฉะนั้นมนุษย์และสัตว์โลกทั้งหลายจึงมีเฉพาะจักรวาลเดียวเท่านั้น แม้จะมีจักรวาลอื่นเป็นจำนวนมากที่เรียกว่าสวรรค์พรหม สถานที่เหล่านั้นเป็นสถานที่จิตวิญญาณที่เป็นกุศลได้ไปพักผ่อนชั่วคราวเท่านั้น เมื่อบุญกุศลหมดเมื่อไรก็จะได้ลงมาเกิดในโลกมนุษย์นี้อีก ที่เรียกว่าวัฏจักร หมุนเวียนไปมาของผู้มีกิเลสตัณหาเท่านั้น ผู้หมดกิเลสตัณหาแล้ว หาช่องอยู่ในภพทั้งสามนี้ไม่ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า ในโลกนี้

เมื่อมนุษย์ได้เสริมแต่งให้งามอนเหมื่อนราชรถก็ย่อมทำได้ พระพุทธองค์ได้ตรัสต่อไปอีกว่า คนเขลาเท่านั้นชั่งอยู่ คนฉลาดหาชั่งอยู่ไม่ เมื่อเราได้รับรู้คำตรัสไว้ของพระพุทธเจ้าอย่างนี้ เรามีความคิดเห็นเป็นประการใด ให้เราใช้สติปัญญาพิจารณาดูบ้าง เราอาจจะมีความสำนึกได้ว่าตัวเราเป็นคนฉลาดหรือคนโง่เขลาแค่ไหน เพื่อจะได้แก้ไขตัวเองให้มีความฉลาดไม่ปล่อยให้ตัวเองโง่เขลาตลอดไป

โลกที่เราอยู่มีภยันานาประการอันเป็นผลกระทบในชีวิต ทำให้ได้รับความทุกข์จากภยันานาชาติเป็นอย่างมากทีเดียว หลายชาติที่เจอกับภยันานาชาติมาแล้วในชาติอดีต เมื่อเกิดมาในชาตินี้ เมื่อภยันานาชาติยังไม่มาถึงตัวเราก็ไม่มีความรู้สึกเป็นทุกข์ อีกไม่นานนักเมื่อเราได้มาเกิดในโลกนี้บ่อย ๆ ชีวิตก็จะเจอกับภยันานาชาตินี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เรื่องภยันานาชาตินี้จะมีขึ้นเกิดขึ้นในโลกมนุษย์มากขึ้น และมีความรุนแรงมากขึ้น ในยุคต่อไปจะมีความรุนแรงเป็นอย่างมาก จะไม่มีใคร ๆ ในโลกนี้อาชนะภยันานาชาตินี้ได้แต่อย่างใด ในจุดแรกก็มีภัยเกิดขึ้นเป็นบางจุดเล็กๆ น้อยๆ ต่อไป

ก็จะเกิดความรุนแรงมากขึ้นหลายพื้นที่ ถ้าหากเราได้อ่านข่าวสารของโลกมนุษย์นี้ จะรู้ว่าหลายๆ ประเทศถูกน้ำท่วม ถูกลมพายุพัดพาทำให้บ้านเรือนเกิดความเสียหาย ทำให้คนทั้งหลายเป็นทุกข์เดือดร้อนล้มตายไปตามๆ กัน อีกสักวันหนึ่งปีหนึ่งข้างหน้าภัยธรรมชาติจะเกิดขึ้นอย่างรุนแรง จะเกิดขึ้นทั่วโลก ทุกๆ ประเทศตกอยู่ในความลำบากเดือดร้อนเป็นทุกข์เป็นอย่างมาก ไม่มีประเทศใดช่วยเหลือกันได้ แต่ละประเทศก็จะมีภัยธรรมชาติเกิดขึ้นเป็นอย่างมากเช่นกัน ในยุคที่ผ่านมาไม่กี่ปี ถ้ามีการคิดทบทวนดูภัยธรรมชาติจะรู้ว่าเกิดขึ้นน้อยมาก จากวันนั้นถึงวันนี้ภัยธรรมชาติมีการเกิดขึ้นบ่อยทวีความรุนแรงมากขึ้น และจะมีความรุนแรงจนมนุษย์รับไม่ไหว จะพากันอดตายล้มตายเป็นจำนวนมาก ภัยธรรมชาติทั้งหลายจะเกิดขึ้นซ้ำซากต่อเนื่องกันอย่างรุนแรงและยาวนาน เช่น วัตภัย จะเกิดลมพายุใหญ่ขึ้นอย่างรุนแรง อุทกภัย จะเกิดน้ำท่วมอย่างรุนแรง ธรณีภัย แผ่นดินจะเกิดถล่มแผ่นดินไหวอย่างรุนแรง อัคคีภัยจะเกิดความแห้งแล้งไฟไหม้ป่าทำให้คนทั้งหลายเป็นทุกข์เดือดร้อนเป็นอย่างมาก โรคภัย จะมีโรค

ระบาดนานาชนิดเกิดขึ้นไม่มียารักษา จะพากันล้มตายเป็นจำนวนมาก อาหารภัย จะพากันอดตายในอาหาร พากันล้มตายกันไป ในยุคปัจจุบันประชากรของโลกมีประมาณเจ็ดพันกว่าล้านคน เมื่อประชากรของโลกมีหนึ่งหมื่นล้านคนขึ้นไป ภัยธรรมชาติดังที่ได้อธิบายมานี้มวลหมู่มนุษย์โลกจะพากันล้มตายกันไปตามภัยธรรมชาตินี้ คนที่จะรอดอยู่ได้ไม่กี่เปอร์เซ็นต์

ในยุคปัจจุบันนี้ต้องยอมรับว่า เป็นยุคปัญญาชน มีความโดดเด่นในทางสติปัญญาเป็นอย่างมาก มีความสามารถทางสติปัญญาทางโลกีย์ มีความฉลาดสามารถที่คิดค้นในทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในทางโลกได้เป็นอย่างดี มีหลักวิธีคิดคำนวณเอาวัตถุประสงค์ของโลกมาทำประโยชน์ เพื่ออำนวยความสะดวกของชีวิตได้ทันต่อเหตุการณ์ จะเรียกว่าสติปัญญาทางโลกีย์ เป็นเลิศในยุคนี้ก็ได้ คิดค้นสร้างเครื่องยนต์ให้วิ่งได้ คิดทำเครื่องบินเพื่อขับขึ้นไปในที่ต่างๆ ย่นระยะทางให้ถึงจุดที่จะไปได้เร็วขึ้นและยิ่งไปกว่านี้ยังคิดค้นทำดาวเทียมขึ้นสู่อวกาศ สามารถนำสื่อข่าวสารส่งลงมาทำงานในคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตในมนุษย์โลกได้

เป็นอย่างดี และโทรศัพท์ข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต อีเมลล์ไปได้ทั่วโลก ที่เรียกว่า โลกาภิวัดน์ เป็นสื่อข่าวสารกว้างไกลไม่มีขอบเขตจำกัด แต่ละประเทศมีปัญญาชนรู้ในหลักวิทยาศาสตร์เป็นจำนวนมาก มีการแข่งขันสติปัญญาและความสามารถกันเป็นอย่างสูงทีเดียว จะเรียกว่ามนุษย์ใจสูงก็ไม่ผิด แต่ก็สูงในฝ่ายโลกีย์วิสัย ใจสูงในลักษณะอย่างนี้จะมีเป็นยุคเป็นสมัยในชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น เมื่อถึงขั้นสูงสุดของสติปัญญาของคนในยุคนี้แล้วหลังจากนี้ ก็จะมีเหตุให้เป็นไปในทางที่ต่ำสุดลงได้ จะต่ำด้วยเหตุอันใดเราจะได้รู้ในหนังสือเล่มนี้ ขอให้ท่านผู้อ่านศึกษาให้ดี ใช้สติปัญญาพิจารณาหาเหตุผล คิดทบทวนในเรื่องอดีตที่ผ่านมาว่า สังคมมนุษย์ทั้งหลายทั่วโลกอยู่กันมาอย่างไร แล้วเอามาคำนวณดูในหมู่สังคมมนุษย์โลกในยุคปัจจุบัน ว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของสังคมมนุษย์ในยุคปัจจุบันเป็นอย่างไร จะเข้าใจได้ทันทีว่าในโลกนี้ย่อมมีความเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัยในตัวมันเอง อนาคตสังคมมนุษย์จะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดเราจะได้รู้เอาไว้

ในยุคต่อไปในอนาคต ปัญญาชนทั้งหลายเหล่านี้

ย่อมมีความเห็นที่ขัดต่อความเป็นจริงได้ เช่นมีความคิดก้าวไกลในเทคโนโลยีระดับสูง จะทำให้โลกมนุษย์มีความเจริญ และจะทำให้มนุษย์ทั้งหลายมีอายุยืนยาว และหลายเรื่องที่ยุทธศาสตร์ในยุคนี้อาจเอาไว้นั้น เฉพาะเรื่องที่จะทำให้อายุของมนุษย์ยืนยาวนั้น เรื่องนี้ถ้าจะพูดในหลักพุทธศาสตร์แล้วจะขัดกันอย่างเต็มที่ ขัดกันอย่างไรเราจะได้รับรู้เหตุผลที่ข้าพเจ้าจะได้อธิบายในหลักพุทธศาสตร์ดังนี้ ท่านผู้อ่านจะเชื่อหรือไม่เชื่อ นั้นไม่ต้องบังคับกัน หลักการอย่างนี้จะไม่มีในศาสนาอื่น แม้แต่ปัญญาชนที่มีความรู้ความสามารถ แต่ขาดการศึกษาในหลักพุทธศาสตร์ก็จะไม่รู้เช่นกัน หากท่านได้อ่านประวัติศาสตร์ในสังคมมนุษย์ ในครั้งอดีต ในยุคปัจจุบัน และยุคต่อไปในอนาคต ที่ท่านจะได้อ่านในหนังสือเล่มนี้ท่านจะมีนั่ง หรือไม่เชื่อเลยก็อาจเป็นได้ เรื่องที่จะนำมาอธิบายให้ท่านได้อ่านในขณะนี้เป็นเรื่องของอายุขัย คำว่าอายุขัย หมายถึงความตาย ตายปกติของคนแก่คนเฒ่าชราตายไปตามอายุขัยนั่นเอง

อายุขัยของมนุษย์โลกนี้ แต่ละยุคแต่ละสมัยไม่เท่ากัน มีอายุขัยต่ำสุด และอายุขัยสูงสุด อายุขัยต่ำ

สุดเรียกว่าอายุขัยขาลง อายุขัยขาลงต่ำสุด ๑๐ ปีเป็นอายุขัย อายุขัยขาขึ้นมีเพดานสูงสุด ๑ โกฎิปีเป็นอายุขัย คำว่า ๑ โกฎิปี ก็มี ๑๐ ล้านปีนั่นเอง ให้ท่านตั้งใจอ่านให้ดี ชีวิตเราเกิดมาจะพึงได้ในครั้งแรกก็เป็นได้ คำว่าอายุขัยขาลง จะขออธิบายในหลักเหตุผลในทางพระพุทธศาสนา เพื่อนำมาประกอบอ้างอิงให้ท่านผู้อ่านได้มองเห็นภาพดูบ้าง พระพุทธเจ้าที่อุบัติเกิดขึ้นในโลกนี้มีจำนวนมาก พระพุทธเจ้าจะมาตรัสรู้ในโลกมนุษย์นี้เท่านั้น แต่ละองค์มาตรัสรู้เป็นเวลาห่างกันมาก ในภัทรกัปหนึ่งๆ มีเวลายาวนาน ถึงจะมีภัทรกัปเท่ากัน ในบางภัทรกัปพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ ๑ องค์ เมื่อโปรดสัตว์แล้วก็นิพพาน ต่อจากนั้นจะเป็นสุญกัป เป็นกัปที่ว่างจากพุทธศาสนาเป็นเวลาอันยาวนาน ในบางภัทรกัปมีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ ๓ องค์ความว่างเป็นสุญกัปก็น้อยลง ในภัทรกัปปัจจุบันนี้มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ร่วมสมัยกันมี ๕ พระองค์ด้วยกัน

พระพุทธเจ้ากุกุสันโธ พระพุทธองค์มาตรัสรู้ในยุคอายุขัยของมนุษย์ในยุคหนึ่ง ๔ หมื่นปี เมื่อยุคของคนมีอายุมากรูปร่างใหญ่โตไปตามยุคสมัย เมื่อโปรด

สัตว์แล้วก็ดับขันธไปตาม อนุปาทิสเสนนิพพาน จากนั้นมาจะเป็นสุญกัป เป็นกัปที่ว่างจากพระพุทธศาสนา ในช่วงนั้นมาเป็นอายุขัยขาลง หมายถึง ๑๐๐ ปี อายุขัยของมนุษย์ลดลง ๑ ปี ลดลงเรื่อยๆ จนถึงที่มนุษย์มีอายุขัย ๓ หมื่นปี ในยุคนี้มีพระพุทธเจ้าโกนาคมโนได้อุบัติเกิดขึ้นในโลก เมื่อโปรดสัตว์แล้วก็ อนุปาทิสเสนนิพพานไป ก็เป็นสุญกัป เป็นกัปที่ว่างจากพระพุทธศาสนา อายุขัยของมนุษย์ลดลงเรื่อยมา ๑๐๐ ปี อายุขัยของมนุษย์ลดลง ๑ ปี จนถึงมนุษย์ในยุคหนึ่งมีอายุขัย ๒ หมื่นปี มีพระกัสโปพระพุทธเจ้า มาอุบัติเกิดขึ้นในโลก แสดงธรรมโปรดสัตว์แล้วก็ อนุปาทิสเสนนิพพานไป ต่อมา ก็เป็นสุญกัป เป็นกัปที่ว่างจากพระพุทธศาสนา อายุขัยของมนุษย์ลดลงเรื่อยมา ๑๐๐ ปี อายุขัยของมนุษย์ลดลง ๑ ปี จนถึงยุคมนุษย์มีอายุขัย ๑๐๐ ปีเป็นอายุขัยขั้นต่ำสุดเป็นยุคพวกเรา ในยุคนี้มีพระโคตโมพระพุทธเจ้าหรือ สมณโคตมพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นในโลก นี่เป็นองค์พระพุทธเจ้าในองค์ที่ ๔ ในยุคปัจจุบันพระพุทธเจ้า ที่มีอายุขัยน้อย ถ้าหมู่มนุษย์มีอายุขัยต่ำกว่า ๑๐๐ ปี จะไม่มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ในโลกมนุษย์

แต่อย่างไรก็ตาม ก่อนพระองค์จะอุปาทิเสสนิพพาน พระองค์ได้วางพระพุทธศาสนาต่อไว้ในโลกนี้ ๕ พันปี จนถึงบัดนี้พระพุทธศาสนาว่างไปแล้ว สองพันห้าร้อยกว่าปี อายุขัยของมนุษย์ก็ลดลงเรื่อยๆ ในยุคที่พระพุทธเจ้าอุบัติเกิดขึ้นในโลก ในยุคนั้นมนุษย์มีอายุขัย ๑๐๐ ปี เป็นขั้นต่ำ บัดนี้ล่วงมาสองพันห้าร้อยกว่าปี ในยุคปัจจุบันนี้ มนุษย์โลกมีอายุขัยขั้นต่ำ ๗๕ ปีเป็นอายุขัย อายุขัยของมนุษย์จะลดลงเรื่อยๆ เมื่ออายุขัยของมนุษย์มี ๕๐ ปี เป็นอายุขัย ในยุคนั้นพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่นๆ จะหมดไปจากโลกนี้ จากนั้นจะเป็นสุญญกัป เป็นกัปที่ว่างจากพระพุทธศาสนา คำว่าว่างคือ ไม่มีใครรู้ในพุทธวจนะ ไม่รู้ในคำสอนของพระพุทธเจ้านั้นเอง ถึงพระพุทธศาสนาจะหมดไปจากโลกนี้แล้วก็ตาม แต่สังขารคือความจริงยังมีอยู่ในโลกนี้ แต่ไม่มีใครรู้ รู้เท่านั้น เหมือนในยุคสมัย ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะมาตรัสรู้ ในยุคนั้นก็มีสังขารอยู่ประจำโลก แต่ก็ไม่มีใครรู้ เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว จึงนำเอาสังขารคือความจริงนั้นๆ มาประกาศให้คนได้รู้ในภายหลัง เป็นอันว่าในภัทรกัปนี้ มีพระพุทธเจ้าได้มาตรัสรู้โปรดสัตว์แล้ว ๔ พระองค์ องค์ที่ ๕ คือพระศรีอาริยมตไตรย

ยุคศาสนาพระศรีอาริยมตไตรย

จากนี้ไปจนกว่าจะถึงพระพุทธศาสนาของพระศรีอาริยมตไตรย กว่าที่จะถึงอีกยาวนานเท่าไร ท่านจะได้รู้ในหนังสือเล่มนี้ อ่านให้ตีตีความหมายให้เข้าใจ เพราะมีชาวพุทธหลายท่านพูดกันอยู่เสมอว่าขอปรารถนาให้ได้ไปเกิดในศาสนาของพระศรีอาริยมตไตรยเป็นจำนวนมาก เพราะนักปราชญ์ทั้งหลายได้อธิบายเรื่องศาสนาพระศรีอาริยมตไตรยเอาไว้ว่า ในยุคนั้นมีความอุดมสมบูรณ์ มนุษย์ในยุคนั้นจะมีแต่ความสุขสนุกสนานร่าเริง รูปร่างลักษณะอ่อนแอ่นสวยงามยิ่งนัก สีมิวขาวอมเหลือง สองแก้มอมสีชมพูดูสวยงามยิ่งนัก การจินตนาการออกมาอย่างนี้ จึงมีคนทั้งหลายปรารถนาอยากไปเกิดในยุคนั้น แล้วจะได้ฟังธรรมจากพระศรีอาริยมตไตรย จะได้บรรลุมรรคผลนิพพานตามพระศรีอาริยมตไตรยไป ในยุคนั้นมนุษย์ทั้งหลายจะมีอายุขัย ๘ หมื่นปี พระศรีอาริยมตไตรยได้แสดงธรรมโปรดมนุษย์ในยุคนั้น จะมีผู้ได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยเจ้าเป็นจำนวนมาก พระองค์ก็ได้อุปาทิเสสนิพพาน พระองค์ไม่ได้วางศาสนาเอา

ไว้เหมือนองค์ปัจจุบัน ฉะนั้นจึงพากันบำเพ็ญบุญกุศล เสริมสร้างบารมีให้แก่ตนเอาไว้ในชาตินี้ การมีความปรารถนาอยากจะไปเกิดในยุคศาสนาของพระศรีอาริยเมตไตรย์ จะสมความปรารถนาแน่นอน

จากนี้ไปอีกยาวนานเท่าไรให้ท่านติดตามให้ตีคำนวณปีให้ถูก ที่ข้าพเจ้าจะให้ข้อมูลเป็นหลักสูตรให้เราได้รับเอาไว้ จะได้เริ่มต้นจากยุคปัจจุบัน ที่มนุษย์มีอายุขัย ๗๕ ปี อีก ๑๐๐ ปีข้างหน้าอายุขัยของคนเราจะลดลงจะมีอายุขัย ๗๔ ปี ๑๐๐ ปีอายุขัยลดลง ๑ ปีๆ ลดลงเรื่อยๆ จนถึงอายุขัย ๑๐ ปีเป็นอายุขัย หมายถึงแก่เฒ่าชราแล้วตายไป ในยุคนั้นหนุ่มสาวจะแต่งงานกันมีอายุ ๓ ปี ตั้งครรภ์ ๓ เดือน นับจากวันนี้ไปถึงวันนั้นยาวนาน หกพันห้าร้อยกว่าปี มนุษย์ทั้งหลายทั่วโลกจะมีอายุขัยอยู่ในช่วงเดียวกันทั้งหมด นี่เป็นหลักพุทธศาสตร์ ถ้าหากชาวพุทธได้ศึกษาในพระพุทธศาสนาดีแล้วจะรู้ในเรื่องนี้ดี ที่พวกฝรั่งจะทำให้อายุขัยของมนุษย์ยืนยาวออกไปนั้น เป็นความคิดความเห็นของท่านเหล่านั้น เมื่อหลักพุทธศาสตร์ กับหลักวิทยาศาสตร์ไม่ตรงกันอย่างนี้ เราจะเชื่อฝ่ายไหน ให้

เราวินิจฉัยใช้สติปัญญาพิจารณาในเหตุผล และตัดสินใจเชื่อด้วยตัวเองก็แล้วกัน

เมื่อถึงยุคมนุษย์มีอายุขัย ๑๐ ปีตาย ในยุคนั้น จะเกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมมนุษย์เป็นยุคใหม่ ในยุคนั้นจะมี เทวบุตร เทวดา ที่มีคุณธรรม จะมาอาศัยเกิดในหมู่มนุษย์ที่มีอายุขัยน้อยหมู่นั้น เมื่อคลอดมาแล้ว ก็จะมีเทพอีกกลุ่มหนึ่งดูแลรักษาในเด็กที่เกิดใหม่เหล่านั้น ในยุคนี้ก็จะเกิดกลียุคขึ้นกับกลุ่มที่มีอายุขัยน้อยทั้งหลาย จะเกิดวิปริตมีการฆ่ากันเองตายไปจนหมดสิ้น เด็กที่เกิดมาก็มีเทวดารักษานำพาให้คนเหล่านั้นหนีไปอยู่ในที่ปลอดภัย เมื่อพ่อแม่ในยุคนั้นได้ฆ่ากันตายไปหมดแล้ว ก็จะมีฝนทำใหญ่ตกลงมาอย่างหนักกระแสน้ำจะพาซากศพทั้งหลายไหลลงสู่ทะเล ไม่มีกลิ่นที่เหม็นตกค้างอยู่ในผืนแผ่นดินนี้แต่อย่างใด จากนั้นไปคนหนุ่มสาวทั้งหลายเหล่านั้นก็จะออกมารวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ มีหัวหน้าจัดสรรให้หนุ่มสาวเหล่านั้นให้เป็นคู่ผัวเมียกัน คนในยุคนั้นก็จะพากันรักษาศีลกรรมบถ ๑๐ อย่างเคร่งครัด เมื่อเขาเหล่านั้นมีลูกหลานเกิดขึ้นก็จะพากันรักษาศีลกรรมบถต่อเนื่องกันไป ในจุดนี้เองจึงเป็นการ

เริ่มต้นในสังกมมนุษย์ใหม่ มีความสุขร่มเย็นในชีวิตเป็นอย่างมากทีเดียว จึงเป็นจุดเริ่มต้นในอายุขัยชาขึ้น นั้นหมายถึง ๑๐๐ ปี อายุขัยเพิ่มขึ้น ๑ ปี เป็น ๑๑ ปีจึงตาย ๑๐๐ ปี อายุขัยเพิ่มขึ้น ๑ ปี ๑๒ ปีจึงตาย อายุขัยจะเพิ่มขึ้นทุก ๑๐๐ ปี มนุษย์ในยุคนั้นจะมีอายุขัยเพิ่มขึ้นเป็น ๒๐ ปีเป็นอายุขัย เพิ่มขึ้นเป็น ๕๐ ปีตาย ๑๐๐ ปี ตาย พันปีตาย หมื่นปีตาย แสนปีตาย ล้านปีตาย โกฎปีตาย (๑๐ ล้านปี) นี่เป็นยุคที่อายุขัยชาขึ้น ในช่วงมนุษย์มีอายุขัยชาขึ้นนี้ จะไม่มีพระพุทธเจ้ามาตรัสรู้แต่อย่างใด

เมื่ออายุขัยถึงจุด ๑๐ ล้านปีเป็นอย่างมากแล้ว คนที่ตายก่อนอายุขัยก็ต้องมี ผู้มีอายุขัยถึง ๑๐ ล้านปีก็จะเกิดประมาทมีความรำคาญ ความเป็นอยู่ในชีวิตของตน จากนั้นก็จะเกิดความเปลี่ยนแปลง เป็นอายุขัยชาลง ๑๐๐ ปีอายุขัยลดลง ๑ ปี ๑๐๐ ปีอายุขัยลดลง ๑ ปี อายุขัยลดลงเรื่อยๆ ทุก ๑๐๐ ปี อายุขัยก็จะเหลือ ๙ ล้านปีตาย ๘ ล้านปีตาย และเหลืออยู่ ๑ ล้านปีตาย อายุขัยลดลงเป็น ๙ แสนปีตาย ลดลงเหลือ ๑ แสนปีเป็นอายุขัย ในยุคที่มนุษย์มีอายุขัย ๑ แสนปี จะมีพระพุทธเจ้ามาอุบัติเกิดขึ้นในโลกมนุษย์นี้ได้ อายุขัย

จะลดลงมาเรื่อยๆ จนถึงยุคสมัยที่มนุษย์มีอายุขัย ๘ หมื่นปีนี่เอง พระศรีอาริยเมตไตรยจะได้ลงมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ได้แสดงธรรมอบรมพุทธบริษัท มีผู้ได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์เป็นจำนวนมาก เมื่อถึงกาลเวลาพระศรีอาริยเมตไตรย ได้อนุภาทิสเสนิพพาน พระองค์ไม่ได้วางศาสนาเอาไว้ในโลกมนุษย์นี้แต่อย่างใด ในยุคนั้นอาจเป็นเราคคนหนึ่งที่มีความโชคดีที่จะได้ไปเกิดในยุคนั้น แล้วได้ฟังธรรมจากพระศรีอาริยเมตไตรย แล้วได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ แล้วนิพพานไปในยุคพระศรีอาริยเมตไตรยนั้น ขอให้ท่านมีความโชคดีสมความปรารถนาก็แล้วกัน มีแต่ความปรารถนาเพียงอย่างเดียว ตัวเองไม่ภาวนาปฏิบัติ ทานศีลไม่พากันรักษา ความปรารถนาก็จะเป็นโมฆะ จะไม่ได้ไปเกิดในยุคพระศรีอาริยเมตไตรยแต่อย่างใด การอธิบายในยุคพระศรีอาริยเมตไตรยมาทั้งหมดนี้ ให้ท่านคิดคำนวณดูก็แล้วกันว่า จากวันนี้ไปถึงวันนั้นมีความยาวนานกี่ปีก็กี่ปีกี่กาลปี ในชาติปัจจุบันนี้ ถ้าเราได้สร้างความดีไว้มาก เมื่อตายไปจะได้ไปเกิดในสวรรค์ เมื่อพระศรีอาริยเมตไตรยลงมาตรัสรู้ เราจะได้ลงมาเกิดในยุคนั้น ความปรารถนาของเราก็จะเป็นจริง เราจะได้เกิดตายในภพน้อยใหญ่อีกต่อไป

ความฉลาดและความโง่เป็นของคู่กัน

ในจุดเริ่มต้นข้าพเจ้าได้อธิบายในเรื่องปัญญาชนในยุคนี้มีความรู้ดีในหลักวิทยาศาสตร์ มีความฉลาดในอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี มีมนุษย์ผู้มีสติปัญญาในระดับสูงได้คิดค้นควารู้ได้ ได้นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในสังคมในยุคนี้ได้เป็นอย่างดี เรียกว่าเป็นยุคของปัญญาชนมีความโดดเด่นที่สุดเช่นกัน เหตุผลที่ว่านี้ในกลุ่มปัญญาชนทั้งหลายเหล่านี้ยังศึกษาไม่ถึง จึงได้มองโลกไปในทางที่ดีไปเสียทั้งหมด ส่วนความไม่ดีที่เลวร้ายไม่ได้คิดวางแผนรองรับไว้เลยนั่นคือภัยธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นในยุคต่อไป ภัยธรรมชาติที่ว่านี้ทุกคนเคยเห็นเป็นส่วนเล็กน้อย และหลายคนเคยได้สัมผัสมาแล้ว นั่นคือ วาตภัย ภัยที่เกิดขึ้นจากดินถล่มและแผ่นดินไหว อัคคีภัย ภัยที่เกิดขึ้นจากความแห้งแล้งและไฟป่า โรคภัย ภัยเกิดขึ้นจากเชื้อโรคระบาด อาหารภัย ภัยเกิดขึ้นจากอาหารที่ขาดแคลน สงครามภัย ภัยที่เกิดขึ้นจาก สงคราม โจรภัย ภัยที่เกิดขึ้นจากกลุ่มคนพาลและผู้ก่อการร้ายและภัยอย่างอื่นที่จะเกิดขึ้นในโลกนี้มีมากมาย

ภัยดังกล่าวมานี้ และเกิดขึ้นในยุคสมัยนี้จึงเป็นภัยในขั้นเริ่มต้นเล็กน้อยในบางจุดเท่านั้น ผู้ที่ได้รับความทุกข์เดือดร้อนจากภัยเหล่านี้ก็มีคนบางกลุ่มเท่านั้น เมื่อภัยทั้งหลายเหล่านี้มีความรุนแรง และเกิดขึ้นทั่วทุกประเทศ เขตแดนจึงไม่มีใครช่วยกันได้เลย ความเดือดร้อนเป็นทุกข์ต่อภัยดังกล่าวนี้มากมาย ก็จะถูกกลืนล้มตายกันไปเป็นจำนวนมากทีเดียว

ข้าพเจ้าจะได้เล่าเรื่องภัยที่จะเกิดตามมาในยุคภายภาคหน้าให้ท่านผู้เป็นปัญญาชนรับรู้เอาไว้ เฉพาะภัยธรรมชาติที่ข้าพเจ้าจะนำมาอธิบายเป็นระดับแรกนั่นคือ วาตภัย ภัยที่เกิดขึ้นจากลม อุทกภัย ภัยที่เกิดขึ้นจากน้ำท่วม ภัยทั้งสองอย่างนี้จะเป็ภัยที่น่าร่งให้ภัยทั้งหลายได้เกิดตามมา ภัยทั้งสองนี้จะเกิดขึ้นบ่อย หลายๆ ประเทศจะมีภัยทั้งสองนี้เกิดขึ้นมากมายถ้าใครดูข่าวสารจากต่างประเทศจะปฏิเสธไม่ได้เลย ถึงจะไม่รุนแรงก็ทำให้ผู้ประสบภัยเหล่านี้มีความทุกข์เป็นอย่างมากทีเดียว ภัยที่เกิดขึ้นที่ผ่านมายังไม่มีความรุนแรงเท่าใดนัก อีกไม่กี่ปีภายภาคหน้าภัยเหล่านี้จะเพิ่มความรุนแรง และจะเกิดขึ้นทั่วทุกประเทศเขตแดน จะเกิดติดต่อกันยาว

นาน การติดต่อข่าวสารทางคมนาคมจะถูกตัดขาด กระแสไฟที่ให้ความสุขแก่เรามาก่อน ต้นกำเนิดไฟฟ้า จะถูกภัยธรรมชาติจะถูกทำลาย คนทั้งหลายในยุคนั้น จะอยู่กันในความมืด น้ำและอาหารขาดแคลน ดินเกิด ถล่ม และแผ่นดินไหวอย่างรุนแรง ลมและน้ำเกิดแปรปรวน เรือเดินทะเลขนาดใหญ่จะถูกคลื่นลม คลื่นน้ำ ทำลายเกิดความเสียหาย เครื่องบินน้อยใหญ่นานา ชนิดจะจอดนิ่งบินขึ้นสู่อากาศไม่ได้เลย ต่างคนต้องพากันกระเสือกกระสนดิ้นรนเอาตัวรอด จะมีคนล้มตาย จากภัยธรรมชาตินี้เป็นจำนวนมาก โบราณว่า ไม่เห็นหีบศพน้ำตาไม่ออกนี่ฉันใด ภัยธรรมชาติอย่างรุนแรง เราก็ก็นเฉยๆ ถึงกรรมอุตุนิยมจะออกข่าวก็จะทำอะไรไม่ได้ เพราะภัยธรรมชาติมีความรุนแรง ไม่มีใครในโลกนี้ ป้องกันได้เลย

ยุคภัยธรรมชาติที่รุนแรง

ยุคสมัยที่พวกเราอยู่ในโลกปัจจุบันนี้ จะมีปัญญาชนที่มีความฉลาดสามารถจะทำดาวเทียมขึ้นโคจรในอวกาศ เพื่อเป็นสื่อถ่ายทอดข่าวสารลงมาสู่เทคโนโลยี และสื่อสารในอินเทอร์เน็ตอย่างคล่องตัวฉับไวในการทำงาน ในยุคโลกาภิวัตน์นี้พวกปัญญาชนทั้งหลายจะเกิดความลืมหืมตา โดยไม่รู้สึกรู้ว่าในขณะนี้เราเอาสติปัญญาความฉลาดและความสามารถไปฝากไว้กับอะไร ข้าพเจ้าจะบอกได้เลยว่า เอาไปฝากไว้กับดาวเทียมมิใช่หรือ เมื่อดาวเทียมนั้นหมดอายุการใช้งาน หรือเกิดความเสียหายขัดข้องในอิเล็กทรอนิกส์ ไม่สามารถที่จะส่งสัญญาณลงมาสู่เทคโนโลยีได้ เครื่องสื่อสารที่เนื่องจากดาวเทียมทั้งหลายเหล่านั้น จะทำงานสื่อสารใดๆ ไม่ได้เลย เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างนี้ จะไม่มีเครื่องบินอวกาศประเภทใดขึ้นไปแก้ไขได้ พวกปัญญาชนที่ว่ามีความรู้สูงในเทคโนโลยี และมีความชำนาญในวิทยาศาสตร์ในแขนงต่างๆ นั้น ก็จะทำงานต่อไปไม่ได้ ถึงจะมีความรู้ดี และมีเครื่องมือทันสมัยอยู่

ก็ตาม ก็ไม่สามารถจะขึ้นบินผ่านวาทภัย ลมที่มีความแปรปรวนอย่างรุนแรงนี้ไปได้ ยานอวกาศถูกลมพัดตกลงมา จะไม่มีใครๆ ขึ้นไปแก้ไขดาวเทียมที่เสียหายนี้ได้เลย กลุ่มปัญญาชนที่มีสมองดีก็ตายกันไป คนยุคใหม่ไม่มีเทคโนโลยีให้ศึกษา ตำราอันเป็นหลักวิทยาศาสตร์ก็ถูกภัยธรรมชาติทำลายและไม่มีครูอาจารย์ที่มีความฉลาดรอบรู้อบรมสั่งสอนนั่นคือมนุษย์จะโง่เขลาแต่ละประเทศถูกภัยธรรมชาติทำลาย ไม่มีประเทศใดช่วยกันได้ แต่ละประเทศก็ต่างคนต่างอยู่พึ่งตัวเองไปตามมีตามเกิด เมื่อเป็นในเหตุการณ์อย่างนี้เกิดขึ้นกับตัวเราจะมีความรู้สึกเป็นอย่างไร หรือคนอื่นก็จะมีความรู้สึกเหมือนกันกับเราอย่างนั้น

วาทภัย คือลมที่รุนแรงนี้จะเป็นตัวนำร่องให้แกภัยทั้งหลาย จะเกิดขึ้นได้ทั้งบนบก และในน้ำ ถ้าเกิดที่บนบกจะพัดพาสิ่งต่างๆ ไปตามๆ กัน จะไม่มีสิ่งใดๆ มาขัดขวางกำลังวาทภัยนี้ได้แม้แต่สิ่งก่อสร้างที่มีรากฐานที่มั่นคงก็ตาม ลมนี้จะหมุนปั่นให้ล้มลงได้อย่างเรียบราบทั้งหมด ทั้งป่าไม้ที่หนาแน่นสักปานใดก็จะโค่นล้มเรียบราบเหมือนกัน ประการหนึ่งอยากให้ข้อคิดในมวลหมู่

มนุษย์ทั้งหลายเอาไว้ เช่น ภูเขาที่พวกเรารู้จักกันอยู่ทุกวันนี้มีการเกิดขึ้นจากลมนี้ทั้งนั้น ถูกลมพัดเอามูลดินไปรวมกันเอาไว้ ภูเขาบางลูกเป็นหินแข็ง ภูเขาบางลูกเป็นหินทราย ภูเขาบางลูกเป็นดิน การเกิดของภูเขาที่ต่างกันก็เพราะธาตุในแต่ละยุคต่างกันจึงกลายเป็นภูเขาที่แตกต่างกันไป ในเรื่องนี้ข้าพเจ้าไม่อยากจะอธิบายรายละเอียดเพราะเป็นเรื่องยาว อาจจะเหลือวิสัยในหมู่ที่รู้จักวิทยาศาสตร์ก็อาจเป็นได้ และหลักธรณีศาสตร์นี้ก็เช่นกัน อาจจะสงสัยว่า หลวงพ่อทูลเรียนจบอะไรมา ตอบ จบ ป. ๔ มา เรียนจบการศึกษาเพียง ป.๔ จะมีความรู้ได้อย่างไร จริงอยู่ที่ข้าพเจ้าจบ ป. ๔ แต่มาศึกษาในหลักพุทธศาสนา และปฏิบัติพอจะรู้เรื่องเหล่านี้เล็กๆ น้อยๆ อยู่บ้าง ถึงไม่มีความรู้มากเหมือนท่าน ข้าพเจ้ามีความรู้น้อยแต่ก็รู้จักด้วยความมั่นใจ การรู้อย่างนี้เป็นปัจเจกจัดตั้งของแต่ละคน ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิปัตร มีใบประกาศรับรอง เรื่องเหล่านี้เพียงเป็นโลกธาตุส่วนหยาบๆ ในระดับสูงขึ้นไปกว่านี้ เช่น รูปโลก อรูปโลก ก็ไม่เหลือวิสัยของผู้มีความใฝ่ในการศึกษาและปฏิบัติอยู่นั่นเอง

วาทภัย ภัยที่เนื่องด้วยลม จึงเกิดจากธรรมชาติในตัวมันเอง เพราะโลกมีชั้นบรรยากาศแฝงอยู่ด้วยลมทั้งนั้น ถ้าหากลมมาเป็นตัวกระทบกับน้ำ ผลักดันให้เกิดขึ้นเป็นคลื่นน้อยใหญ่ ลมก็จะผลักให้คลื่นน้ำไหลไป ถ้าลมมีกำลังแรงก็จะทำให้น้ำเป็นคลื่นใหญ่ไหลกระทบกันอย่างรุนแรง เมื่อไปกระทบสิ่งใด จะทำให้สิ่งนั้นพังทลายไป สิ่งที่มีจิตวิญญาณและไม่มีจิตวิญญาณเกิดความหายนะไปด้วยกัน เรือเดินมหาสมุทรขนาดใหญ่ที่วิ่งไปมาในต่างประเทศเกี่ยวกับสินค้าทุกประเภท ก็พากันล่มจมเพราะวาทภัยอุทกภัยทั้งหมดสิ้น เรือประมงที่ออกหาปลามาเลี้ยงชีวิตของมนุษย์ทั้งหลายจะไม่มี ความหมายอะไร ชีวิตของมนุษย์ที่อาศัยข้าวปลาอาหารพอทรงชีวิตอยู่ได้แต่ละวันเมื่อวาทภัยอุทกภัยได้ทำลายในทรัพยากรธาตุทั้งหลายเหล่านี้หมดไปแล้ว ชีวิตของมนุษย์ก็ทนอยู่ไม่ได้เช่นกัน เครื่องบริโภคร เครื่องอุปโภคที่เป็นปัจจัยอาศัยก็จะบรรลัยไปด้วยกัน จากนั้นก็จะเกิดอาหารภัยความอดอยากตามมา โจรภัย ภัยที่เกิดจากความหิวโหย เพื่อจะหาวิธีเอาตัวรอด พอลักพอลั่นที่จะได้อาหารการกินมาด้วยวิธีใดก็ต้องทำ โรคภัย โรค

ระบาดก็จะเกิดขึ้นโดยไม่มียารักษาและไม่มีหมอดูแลความย่ำแย่ของชีวิตก็จะจบสิ้นไปมากมายในยุคหนึ่งในลักษณะวาทภัย อุทกภัย เกิดขึ้น ยุคนั้นจะเกิดขึ้นติดกันยาวนานทีเดียว ในช่วงประชากรโลกประมาณ หนึ่งหมื่นล้านคนทั่วโลก เหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้นในช่วงนั้น

อัคคีภัย หมายถึงความร้อน หรือเกิดไฟไหม้ป่านี้ก็เป็นส่วนหนึ่ง คำว่า อัคคีภัย หมายถึงความแห้งแล้ง เพราะในช่วงนั้นฝนจะทิ้งช่วงเป็นเวลายาวนานทำให้ ความร้อนของแสงดวงอาทิตย์แผดเผาแผ่นดินจะมีความร้อนจัด ต้นไม้ใบหญ้าแห้งตาย พืชพันธุ์ธัญญาหารขาดแคลน จะเป็นอย่างนี้ทั่วแดนโลกธาตุ สัตว์มนุษย์ขาดอาหารกันล้มตายเป็นจำนวนมาก หากมีคำถามว่า ถ้ามีภัยในลักษณะนี้เกิดขึ้น วิธีการหลบหลีกเอาตัวรอดมีวิธีอะไรบ้าง ตอบ การที่เกิดในโลกนี้ยากที่จะรอดพ้นจากภัยนี้ไปได้ ถึงชาตินี้ไม่เจอ ชาติหน้าเรามาเกิดใหม่ และเกิดอยู่บ่อยๆ ในชาติหนึ่งเราต้องเจอในลักษณะนี้ อย่างแน่นอน มีวิธีหนึ่งพอหลีกเลี่ยงเอาตัวรอดจากภัยนี้ได้ เราต้องไปอยู่ในสวรรค์เทวโลกสักกระยะหนึ่ง เมื่อพ้นภัยธรรมชาติเหล่านี้แล้วจึงมาเกิดในโลกมนุษย์ใน

ภายหลัง อูบายวิธีที่จะไปพักหลบภัยในบนสวรรค์นั้น วิธีปฏิบัติตัวได้ง่าย ถ้าเราอยากไปจริงๆ นั่นคือฝึกปฏิบัติทางใจไม่ให้ความยึดติดผูกพันต่อสิ่งใดๆ ในโลกมนุษย์นี้จิตถ้าได้ยึดติดในสิ่งใดเมื่อตายไป จิตจะเข้าไปเกาะยึดติดในสิ่งที่เป็นห่วงน้ออย่างแน่นอน ขณะนี้เมื่อมีชีวิตอยู่ได้บำเพ็ญกุศล จิตมีความสุขร่าเริงอยู่กับเงินทองกองสมบัติที่เรามีอยู่ในขณะนี้ ถ้าหากตายช่วงที่จิตอึดเอบในบุญกุศล เมื่อตายไปในขณะนี้ สுகตีสวรรค์เป็นที่ไปแน่นอน แต่ไม่เป็นไปตามที่เราต้องการ เมื่อมีชีวิตอยู่ทำอย่างนั้นบ้างอย่างนี้บ้าง มีความห่วงผูกพันในสิ่งนั้นบ้างสิ่งนี้บ้าง เมื่อชีวิตจะตายไปในช่วงหนึ่ง นาทีนี้เป็นจุดเปลี่ยนแปลงที่สำคัญยิ่ง ในช่วงนั้นจะเกิดกรรมนิमितให้ปรากฏ เราทำกรรมที่ไม่ดีเอาไว้ หรือห่วงของสิ่งใด ใจจะติดอยู่กับสิ่งนั้นทันที ความยึดติดผูกพันนี้มีกำลังมาก บุญกุศลที่เราเคยได้บำเพ็ญมาแล้วมากมาย ก็ช่วยเราไม่ได้ในช่วงนี้ เพราะความห่วงผูกพันในสมบัติของโลกมีมากกว่า ถ้ายึดติดในลูกหลาน หรือยึดติดในสัตว์เลี้ยงอย่างใดอย่างหนึ่ง จิตก็จะคอยยึดติดคอยเกิดอยู่กับลูกกับหลาน และคอยเกิดเป็นลูกของ

สัตว์นั้นๆ ต่อไป แม้แต่บ้านเรือนเงินทองกองสมบัติเล็กน้อย ถ้าใจยังยึดติดจิตก็จะคอยมาเกิด กับสิ่งเหล่านี้ต่อไป อาจจะเป็นตุ๊กแก เป็นนก เป็นหนู คางคก เป็นลูกสัตว์ต่างๆ อยู่ในบ้านนี้โดยไม่รู้ตัว เมื่อหมดกรรมความยึดติดผูกพันในสิ่งเหล่านี้จึงจะได้ไปเกิดบนสวรรค์ได้ เมื่อหมดบุญในสวรรค์ ก็จะกลับมาเกิดที่โลกมนุษย์นี้อีก ในชาติที่ไม่โชคดีก็จะมาเจอกับภัยธรรมชาติอีกเราก็จะได้รับความทุกข์เดือดร้อนแน่นอน

ในช่วงจากนี้ไปประมาณหกพันห้าร้อยปีข้างหน้า ถ้าเราหลีกเลี่ยงไปพักผ่อนในบนสวรรค์ได้ก็จะเป็นการดี เพราะในช่วงนี้ไปภัยมหาดาลดังที่ข้าพเจ้าได้อธิบายให้ท่านได้รับรู้แล้วเรื่องนี้เป็นจริงแน่นอน ใครจะไม่เชื่อข้าพเจ้าก็ไม่ต้องบังคับให้เชื่อ ข้าพเจ้าเพียงเป็นทูตส่งข่าวกล่าวสัญญาณคน เป็นกรรมอดุณิคมให้ท่านได้รับรู้เท่านั้น หากมีคำถามว่า ภัยในลักษณะนี้จะเกิดขึ้นอีกไหม ตอบ เกิดขึ้นอีก ภัยจะเกิดรุนแรงไปเรื่อยๆ ให้เราอ่านข่าวสารบ้านเมืองของโลกนี้ไว้บ้าง แต่ละประเทศจะมีภัยธรรมชาติได้เกิดขึ้นหลายประเทศ แต่ก็ยังไม่รุนแรง มีสัตว์และมนุษย์ล้มตายกันไปไม่มากนัก ประชากรโลก

ก็จะมีความเคยชินกับภัยนี้ไปได้บ้าง และภัยนี้ก็จะมีความรุนแรงมากขึ้นเมื่อประชากรโลกประมาณหนึ่งหมื่นล้านคนเมื่อไร มหาภัยดังที่อธิบายมานี้ก็จะเกิดขึ้นรุนแรงในช่วงนั้น เรื่องนี้ข้าพเจ้าอยากให้ข่าวสารนี้แพร่กระจายออกไป ให้ประชากรโลกทั้งหลายได้รับรู้เอาไว้ หากผู้มีนิสัยมีเหตุและมีความเห็นที่ตรงกันก็จะไม่ประมาท เพื่อจะได้เตรียมตัวบำเพ็ญบุญกุศลหาวิธีหลบหลีกไปอยู่ในที่ปลอดภัย ถ้าใครไม่เชื่อเรื่องนี้ ก็ให้ถือว่าตัวใครตัวมันก็แล้วกัน

